THE LIBRARY OF CONGRESS GRATIS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, D.C. 20025 N

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 585-9500

Vol. LXXIII Kaina 20 c. PIRMADIENIS — MONDAY, BALANDIS — APRIL 23, 1979 Nr. 94

LKB KRONIKA Nr. 36

Eina nuo 1972 metų
Perskaitęs duok kitam!

ŽINIOS IŠ VYSKUPIJŲ

(Tęsinys)

Priešingu atveju mes visuomet, pažvelgę į savo bažnyčią, kuri yra paversta malūnu, nešiosime niekuomet neužgydomą tikėjimo ir sąžinės laisvės pažeidimo žaizdą".

Parašę pareiškimą, visi nekantriai laukė atsakymo, vildamiesi, kad gal šį kartą jų balsas bus išgirstas, juo labiau, kad šios sesijos dalyvis italas U.Zapulis yra pasakęs: "Norėčiau pabrėžti, kad italo akimis Rymo katalikų padėtis Tarybų Lietuvoje labai gera... o tikintieji turi visas sąlygas, kad galėtų atlikti savo pareigas".

Praėjus pusantro mėnesio po pareiškimų parašymo ir nesulaukus jokio atsakymo, 1978 m. gruodžio 14 d. tikintieji nutarė patys nuvažiuoti į Vilnių ir KP Centro Komitete ieškoti tiesos ir pagalbos. Nuvažiavusieji Centro Komitete sunkiai surado, kas juos galėtų išklausyti. Galiausiai juos priėmė KP CK darbuotojas Kraujelis. Išklausęs tikinčiųjų prašymą, paaiškino, kad jis negali jiems padėti ir jiems reikią kreiptis į Religijų reikalų tarybos įgaliotinį arba į Aukščiausios Tarybos prezidiumą. P. Anilionis atvykusiems tikintiesiems pažadėjo viską ištirti ir jiems pranešti.

Netrukus P. Anilionis atsiuntė raštą, kuriame Žaliosios tikintiesiems paaiškinama, kad jų bažnyčia uždaryta teisėtai ir tikinčiųjų reikalus aprūpina apylinkės bažnyčios.

Kaip būtų gera, kad Berlyno konferencijos prezidiumo sesijos dalyvis italas U. Zapulis galėtų atvykti į Žaliosios parapiją ir pamatyti, kokias teises ir laisves iš tikrųjų turi katalikai, kaip iš jų tyčiojamasi, kaip jie persekiojami ir niekam negali pasiskųsti. O kad U. Zapulis būtų nuvažiavęs į Klaipėdą ir pamatęs, kaip žmonės su mažais vaikais meldžiasi lauke, netilpdami į mažą koplyčią, o jų pačių statyta bažnyčia paversta filharmonija.

(Bus daugiau)

Buvęs Pakistano prezidentas Ali Bhutto su šeima, 1978 m. nuotraukoje. Pakistane karinė valdžia vis dar nesugeba numalšinti neramumų, opozicija dėl Bhutto pakorimo vis didėja.

Turkija nuvertino savo pinigą — lyrą

Turkijai trūksta užsienio valiutos

Istambulas. — Turkijos vyriausybė po ilgų atidėliojimų ir paneigimų nuvertino savo piniginio vieneto — lyros vertę 5.7 nuoš. Šiuo tikimasi atstumti ekonominę krizę ir užsienio valiutos stoką. JAV doleris iki šiol buvo vertas 26.5 lyrų, o po nuvertinimo bus 25 lyros.

Specialiu dekretu Turkijos valstybinis bankas mokės net 40 nuoš. palūkanas už svetimą valiutą, kurią į bankus įdės ar užsieniuose dirbą turkai ar turistai. Finansinė krizė labai išplėtė juodosios rinkos veiklą. Britanijos svaras iki nuvertinimo buvo vertas 50 lirų, tačiau juodojoje rinkoje už jį mokama iki 100 lyrų.

Turkijos premjeras Bulent Ecevit ilgai nesutiko nuvertinti lyros, tačiau buvo priverstas Tarptautinio Valiutos fondo. Turkijai skubiai reikalinga užsienio bankų parama. Jos svetimos valiutos atsargos pavojingai mažos. Dėl įvairių mašinų dalių stokos ir žaliavų trūkumo sustojo jau nemažai Turkijos įmonių. Dėl šių trūkumų kalta užsienio valiutos stoka. Valdančioji Turkijos partija gegužės mėnesį turi savo metinę konferenciją. Čia laukiama karštų ginčų dėl Turkijos ekonominės padėties. Bijoma ir neramumų išsiplėtimo. Pinigo nuvertinimas pakels importuojamų prekių kainas, prisidės prie infliacijos, kuri ir taip labai didelė.

Turkijos spauda kritikuoja Vakarų valstybes, kurios vilkina paramą Turkijai ir nevertina jos įnašo į NATO karinę sąjungą. Vakarų bankai, užuot skubėję į pagalbą sunkumų apimtai Turkijai, kelia jai įvairius reikalavimus. Išdidi turkų tauta nepakenčia kitų kraštų kišimosi į jos reikalus.

Popiežius pabrėžia Bažnyčios misiją

Svarbūs esminiai žmogaus interesai

Pagrindinių žmogaus asmens teisių apsaugojimas privalo būti kiekvienos tikros bendruomenės esminis rūpestis, pažymėjo popiežius Jonas Paulius II-sis, priimdamas Europos Parlamento pirmininką Emilio Colombo ir Parlamento prezidiumo narius, viso apie 20 asmenų. Šventasis Tėvas jiem tartame žodyje atkreipė dėmesį į Europos bendruomeninių institucijų atliekamą svarbų vaidmenį, siekiant sukurti vieningą Europą. Tačiau, pažymėjo Popiežius, vykdant šį uždavinį, niekada nereikia išleisti iš akių esminių žmogaus interesų. Bendruomeninės institucijos privalo tarnauti žmogui, o ne priešingai. Institucijos tik tuomet pilnai atliks savo paskirtį, jei jos rūpinsis žmogaus gerove, tiek medžiaginėje, tiek dvasinėje plotmėje, žmogaus pažanga įvairiose gyvenimo srityse, jei ugdys žmonių tarpe brolišką solidarumą ir nuoširdų tarpusavio bendradarbiavimą. Organizacijos vien savo jėgomis nesukurs vieningos Europos. Tikrąją Europos vienybę tegali sukurti patys žmonės.

Apie tarnybą žmogui ir reikalą visada rūpintis žmogaus orumo apsaugojimu Jonas Paulius II-sis kalbėjo ir priimdamas naujojo Australijos ambasadoriaus prie Apaštalų Sosto skiriamuosius raštus. Bažnyčia, pažymėjo Popiežius, nesiliauja skatinti valstybes rūpintis kiekvieno pavienio žmogaus gerove, atsiverti ypač gi tiem žmonėm, kurie kenčia alkį ir skurdą, kurie yra persekiojami, pažeminami ir kankinami, kurie yra kalinami ir socialiniai diskriminuojami. Pati bažnyčia laiko esmine savo misija ugdyti pasaulyje meilę ir solidarumą žmogui.

Bažnyčia laiko savo pašaukimu kovoti už žmogaus gyvenimo sąlygų pagerinimą. Tai dar kartą pabrėžė Popiežius Jonas Paulius II, priimdamas naujojo Pakistano ambasadoriaus prie Apaštalų Sosto skiriamuosius raštus. Bažnyčios misija yra padėti žmogui išvystyti visas savo kūrybines galias, kalbėjo Popiežius, pilnai atlikti paties Dievo jam duotą paskirtį. Iš šios misijos kaip tik išplaukia Bažnyčios rūpestis, kad žmogus gyventų sveikoje aplinkoje, kad turėtų pakankamai maisto ir pastogę, kad būtų medžiaginiai aprūpintas ir galėtų siekti mokslo, ypač gi Bažnyčia kovoja už žmogaus laisvę, kuri suteikia jam galimybę pilnai išvystyti savo proto jėgas. Atlikdama šią savo misiją, pažymėjo baigdamas Šventasis Tėvas, Bažnyčia drauge ugdo pasaulyje visuotinį teisingumą, taiką, pavienių žmonių ir tautų draugystę.

Nauji ordinai Arvidui Pelšei

Latvių komunistų aukščiausiam draugui Arvidui Pelšei Maskvoje vasario mėn. 7 d. sukako 80 metų amžiaus. Jis yra seniausias Sovietų Sąjungos komunistų partijos politbiuro narys. Vakarų žurnalistai partijos politbiurą vadina pensininkų klubu.

Už didžius nuopelnus partijos ir Sovietų valstybės gerovei Aukščiausia Taryba apdovanojo Pelšę ir vėl Lenino ordinu ir antru auksiniu piautuvo ir kūjo medaliu. Pelšei tai yra jau penktas Lenino ordinas!

Niekas iš kitų latvių nėra taip aukštai pašokęs partijos pakopomis, kaip Arvidas Pelšė. Jis yra partijos "galybės tresto" narys ir partijos kontrolės komiteto pirmininkas. Dar vienintelis išlikęs, kuris bendradarbiavo su Leninu.

Jei galima patikėti pačių rusų žiniom, Pelšė komunistų partijon įstojo 1915 metais Rusijoje. Per pirmąjį komunistų laikotarpį Latvijoje jis užėmė nežymią vietą, bet pas raudonuosius šaulius buvo divizijos politiniu vadovu. Rusijoje jis valdžios pakopomis kilo vis aukščiau. 1941 m. jis tapo latvių komunistų partijos sekretorium, bet Sov. Sąjungoje tik 1959 m. buvo paskirtas Latvijos komunistų partijos pirmuoju sekretorium, kai reikėjo griežtų rankų, kad sulaikytų disidentus. Kai Pelšė savo mauro darbą buvo atlikęs, 1966 m. jis buvo pašauktas Maskvon ir "išrinktas" į partijos centro komitetą. Šiose pareigose jis išsilaikė visą laiką, kas rodo, kad gerai mokėjo laviruoti ir laimėti net draugo Brežnevo malonę.

A.T.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Izraelio gynybos ministras Weizman sekmadienį išvyko į Egiptą tartis su Egipto vyriausybe dėl techninių Sinajaus perdavimo egiptiečiams detalių. Sinajaus sostinė El Arish miestas bus atiduotas gegužės 27 d. Egipto balsuotojų net 99.95 nuoš. pasisakė už taikos su Izraeliu sutartį.

— Grupė sovietų žydų 1970 m. planavo pagrobti Leningrade sovietų lėktuvą, tačiau buvo suimti ir nuteisti mirti. Po pasaulyje pasireiškusių protestų ir apeliavimų mirties bausmė buvo pakeista į kalėjimo bausmes. Penktadienį prezidentas Brežnevas įsakė penkis šio sąmokslo dalyvius paleisti ir duoti vizas išvažiuoti. Paleisti tik tie, kurie gavo 10 metų bausmes. Kiti dar laikomi kalėjimuose. Šioje byloje buvo pasmerkti 26 asmenys.

— Kambodijoje nuversto Pol Poto režimo partizanai bando atsiimti iš vietnamiečių Poipet miestą. Prie Tailandijos sienos vyksta kieti mūšiai.

— Čado vyriausybė paskelbė, kad jos teritoriją puola Libijos kariuomenė, įsiveržusi jau kelis šimtus mylių.

— Stipri bomba Romos centre sužalojo istorinę rotušę ir apgadino kitus meninės architektūros pavyzdžius. Bombą pasigyrė padėjusi dešiniųjų grupė.

— Skotijoj susidūrė du JAV karo lėktuvai. Keturi lakūnai išsigelbėjo.

— Brazilijoje policija rado 22 žmonių kūnus. Per 9 dienas slapta dešiniųjų teroristų grupė, vadinama "mirties komanda", nužudė keliasdešimt žmonių.

— Izraelio užsienio reikalų ministerija pareiškė protestą Vakarų Vokietijai, kur teismas išteisino, dėl įrodymų stokos, keturis nacių koncentracijos stovyklos Maidanek sargybinius. Dar teisiami 9 asmenys.

— Londone streiko sustabdyto "Times" laikraščio vadovybė paskelbė, kad laikraščio užsieninė laida bus pradėta spausdinti kitoje šalyje, nes su britų unijomis neįmanoma susitarti.

— Madrido miesto taryba išrinko miesto burmistru socialistą Enrique Tierno Galvan. Pirmuose Ispanijos savivaldybių rinkimuose daug miestų laimėjo komunistų - socialistų koalicija.

— Kelios Amerikos vartotojų grupės skelbia kovą aukštoms jautienos kainoms. Siūloma atsisakyti nuo jautienos kiekvieną trečiadienį. Toks boikotas numuštų kainas.

Prašo laikytis susitarimų

Paryžius. — Prancūzijos respublikos prezidento Giscard d'Estaingo vizitas į Sovietų Sąjungą, kuris turėjo įvykti kovo mėnesio gale, buvo atidėtas. Ryšium su Prancūzijos prezidento numatomuoju vizitu į Maskvą, septyni žymūs prancūzai rašytojai, jų tarpe du Prancūzijos Akademijos nariai, paragino prezidentą paprašyti sovietų valdžią duoti leidimą rusų rašytojui Vadim Kozovoi nuvykti į Prancūziją. Kozovui kuris yra žinomas prancūzų literatūros kūrinių vertėjas į rusų kalbą, jau eilę metų laukia leidimo nuvykti su vizitu į Prancūziją, bet iki šiol leidimas jam nebuvo duotas. Prancūzų rašytojai laiške pažymi, jog draudimas Vadimui Kozovoi apsilankyti Prancūzijoje, prieštarauja Prancūzijos ir Sovietų Sąjungos pasirašytajam kultūrinių mainų susitarimui.

Popiežius lankys Auschwitzo stovyklą

Roma. — Popiežius Jonas Paulius II-sis savo apaštalinės kelionės Lenkijoje metu — birželio mėnesio pradžioje — nuvyks pasimelsti taip pat į buvusią Auschwitzo nacių koncentracijos stovyklą, kurioje antrojo pasaulinio karo metu buvo nukankinti tūkstančiai nekaltų žmonių. Apie numatomąjį Popiežiaus vizitą Auschwitze pranešė Bažnyčios Viešųjų Reikalų Tarybos sekretorius arkivyskupas Casaroli. Arkivyskupas Casaroli buvo nuvykęs į Varšuvą Šventojo Tėvo pavedimu, pageidaujant kardinolui Višinskiui ir kitiem lenkų vyskupam, Lenkijos užsienio reikalų ministro kvietimu. Kelionės tikslas buvo — aptarti Popiežiaus vizito Lenkijoje programos detales ir apžvelgti Apaštalų Sosto ir Lenkijos santykių raidą.

Aminas dar gali būti Ugandoje

Kampala. — Tanzanijos karinės jėgos jau priartėjo prie Jinja miesto, kurio pabėgėliai praneša, kad diktatoriaus Amino malunsparnis ir automobilis matomas mieste. Niekas nežino, kur pasislėpė Aminas, tačiau, pabėgėlių nuomone, jis ruošiasi ginti Jinja miestą, paskutinę savo poziciją. Jau buvo skelbta, kad jis išvyko į Libiją, tačiau jis dar gali būti ir Ugandoje.

Jinja mieste esą apie 600 Amino kareivių, kurie stato bunkerius, kasa apkasus. Miestas jau nebeturi vandens. Žmonėms uždrausta išeiti iš namų dieną naktį.

Kenija sutiko išduoti Ugandai Robert Astles, įtakingą Amino patarėją. Jis kaltinamas įvairiais nusikaltimais.

— Sovietų diplomatai Washingtone aiškina, kad SALT sutartį galima būtų užbaigti, ją vilkinanti JAV vyriausybė, bijodama, kad sutartis senato bus atmesta.

— Rodezijos karo lėktuvai penktadienį puolė sukilėlių bazes Mozambike.

— Washingtono valstijos gubernatorė pasirašė įstatymą, kuris leidžia naudoti marijuaną medicinos tikslams. Kai kuriems vėžio ligoniams marijuana bus duodama nemokamai.

—Du Vietnamo laivai sustojo prie Macao kolonijos su 183 pabėgėliais, tačiau jiems neleista išlipti. Laivai buvo nuvilkti į atvirą jūrą ir nuplaukė į Hong Kongą.

Artėja Britanijos parlamento rinkimai

Žmonės studijuoja partijų pažadus

Londonas. — Artėjant Britanijos parlamento rinkimams, visos svarbiosios politinės partijos: konservatoriai, darbiečiai ir liberalai paskelbė savo manifestus, padarė svarbius pareiškimus. Liberalų partijos vadas David Steel, atidarydamas rinkimų kampaniją, pasakė: "Šie rinkimai turi suktis apie klausimą, kaip mes turime sustabdyti Britanijos slinkimą žemyn. Per paskutinius kelis dešimtmečius mes nukritome iš vienos turtingiausių Europos valstybių iki vienos skurdžiausių. Atėjo laikas atstatyti tautos turtingumą ir gerovę".

Partijų rinkiminės kalbos ir sukasi daugiausia apie ekonominius klausimus, apie uniją galią ir jos piktnaudojimą, apie ryšius su Europos Rinkos valstybėmis. Konservatoriai pasisako už mažesnius mokesčius, nes jie mažina asmeninę iniciatyvą ir kenkia biznio įmonėms. Konservatorių kandidatai ragina būsimą vyriausybę sugrąžinti privatiems savininkams kai kurias darbiečių nacionalizuotas įmones, viešbučius. Konservatoriai žada, paėmę valdžią, taupyti, mažinti valdžios tarnautojų, biurokratų skaičių, kuris kai kuriuose vyriausybės skyriuose labai išaugo. Konservatorių partija pabrėžia gynybos reikalingumą. Partija vadinama "Europos partija", nes ji pasisako už tampresnius ryšius su Rinkos valstybėmis. Konservatoriai taip pat žada peržiūrėti įstatymus, kurie davė darbo unijoms didesnes galias, ypač apsaugant streikuojančius darbininkus. Kritikuojamas darbo vyriausybės "socialinis kontraktas", su darbininkų unijų vadovybe, kuri tų susitarimų arba nesilaiko ar nepajėgia priversti savo narių, kad jie laikytųsi.

Darbo partijos manifestas daug ką nutyli, nes partijos dešinysis ir kairysis sparnas turi nemažų skirtumų. Neminimas partijos pasiryžimas panaikinti Lordų Rūmus, nekalbama apie pasiūlymus atsisakyti branduolinių ginklų, sumažinti gynybos išlaidas. Darbo partijos kandidatams nepatogu kelti daug naujų pasiūlymų, nes jie juos galėjo vykdyti būdami vyriausybėje. Manifestas skirtas pabrėžti darbiečių vieningumui.

Konservatorių vadė Margaret Thatcher atsisakė pasirodyti televizijoje su darbiečių vadu, premjeru Callaghan. Stebėtojai pripažįsta, kad premjeras labai šiltas ir "simpatiškas", kada ponia Thatcher televizijoje sudarė šaltos, kietos moters įspūdį. Ji pareiškė, kad televizijos debatai, kaip daroma Amerikoje, Britanijai nereikalingi, nes čia renkamas ne prezidentas, bet vyriausybė. Svarbu ne tiek asmenybės, kiek partijų planai ir programos. Konservatorių nenoras dalyvauti debatuose aiškinamas ir tuo, kad tada debatų galėtų reikalauti ir liberalų partija, kuri visada yra daug pavojingesnė konservatoriams, negu darbiečiams.

Viešosios opinijos tyrinėjimai rodo konservatorių populiarumą. Atskiri gyventojų apklausinėjimai duoda konservatoriams persvarą tarp 21 ir 6 nuoš.

Pakistano kariuomenės vadas ir prezidentas Zia ul Hak įsigijo vidų ir užsieniuose daug priešų, kai nesutiko sumažinti bausmę buv. prezidentui Bhutto. Jis buvo pakartas ir tapo opozicijos karinei valdžiai simboliu, tautos kankiniu.

Irane civilinio karo ženklai

Teheranas. — Irano ajatola Khomeini pareiškė, kad jis dar nepanaikins revoliucinių komitetų, nes reikia Iraną saugoti nuo įvairių priešų. Abadane po kieto susirėmimo dešinieji musulmonai nuginklavo ir suėmė 25 komunistus. Naghdeh mieste, kur daug kurdų, kažkas apšaudė kairiųjų būstinės namo atidarymo ceremonijas, žuvo penki žmonės, daug buvo sužeistų. Korespondentai mano, kad tai pirmieji civilinio karo ženklai.

Religiniai revoliuciniai teismai vėl nuteisė ir sušaudė tris šacho režimo pareigūnus. Nuo vasario 11 d. sušaudyta 149 žmonės.

Washingtone paskelbta, kad JAV ambasadorius Irane William Sullivan nebegrįš į Teheraną, nes jis laikomas šacho bičiuliu. Naujo ambasadoriumi Irane paskirtas Walter Cutler, šiuo metu ambasadorius Zairėje. Valstybės departamentas pripažino, kad į Maroką buvo pasiųstas slaptas pasiuntinys pasikalbėti su šachu ir jam paaiškinti, kodėl Amerika nenori, kad šachas šiuo metu atvažiuotų Amerikon. Vėliau, kai Irane padėtis sunormalės, šachas bus mielai priimamas. Šį žygį kritikavęs buvęs valst. sekretorius Kissingeris. NYT rašo, kad Amerika, Kissingerio nuomone, negražiai pasielgusi su šachu, kuris buvo Amerikos draugas per 37 metus.

Nutarė mažinti naftos naudojimą

Paryžius. — Tarptautinė energijos agentūra, susidedanti iš 20 valstybių, nutarė sumažinti naftos produktų naudojimą 5 nuoš., maždaug, 2 mil. statinių per dieną. Irano revoliucijos atneštas trūkumas tiek naftos ir sudaro. Energijos reikalų specialistas Walter Levy sekmadienio NBC televizijos programoje pranašavo, jog naftos kainų pabrangimas atneš didelę naštą pramonės valstybėms. Amerikos užsienio prekybos deficitas gali už metų pasiekti 60-70 bil. dol.

KALENDORIUS

Balandžio 23 d.: Jurgis, Elena iš Undos, Daugaudas, Patolė.

Balandžio 24 d.: Fidelis, Doda, Valimantas, Gražvyda.

Saulė teka 5:02, leidžiasi 6:37.

ORAS

Debesuota su pragiedruliais, šilčiau, temperatūra dieną 70 l., naktį 50 l.

LIETUVIAI CALIFORNIJOJE

ARCHITEKTAS IR VISUOMENĖ

Balandžio 8 d. Los Angeles LB skyrius ir inžinierių — architektų (ALIAS) skyrius surengė arch. Edmundo Arbo paskaitą, skaidrių palydimą. Paskaitos pavadinimas: Architektas ir visuomenė. Didelė parapijos salė prisipildė susidomėjusiųjų. Paskaita praėjo su pasisekimu, ir esant pageidavimams galėtų būti ir ki tur rengiama. Įdomus siužetas ir solidus temos dėstymas gali dominti tūkstančius.

Iš architekto Ed. Arbo kūrybos matyti, kad jis pripažįsta formos ir funkcijos balansą. Nepalinkęs į eksperimentines Le Corbusierio formos ekstravagancijas, Arbas respektuoja funkcijos logiką. Į projektą jis įveda gyvą, elegantišką judesį. Jis sulydo technologines formules ir medžiagos atsparumo dėsnius į efektingą, ažūrinę vienybę. Arbo projektuose forma ir funkcija, viena kitą praturtindamos, teikia svorio praradimo įspūdį, linkusios sutapti su modernios architektūros teoretiko Roberto Venturi teze, kad architektūra užangažuota simbolikai formos realybėje. Arbas siekia formoje skrydžio iliuzijos, invazijos į žiūrovo sąmonę.

Net nuostabu, kad Edmundas Arbas, užaugęs ir ankstyviausiąją jaunystę praleidęs mūsų masyviausios Trakų pilies komplekso šešėlyje, savo architektūrinės kūrybos sprendimuose atsisakė nuo istoriškų akmenų sunkumo ir bazuojasi čiurlioniškų zodiakų trapiais, ažūriniais kontūrais. Jis ima juos išeities punktu savo premijuotų projektų kontūrams.

Edmundas Arbas — architektas iš Dievo malonės. Gal tas talentas susiliečia ir įsiprasmina dėl jo dar ne viešo pomėgio —jis labai originalus dailininkas. Eventuali jo dailės paroda sudomintų spalvotos grafikos brėžių precizija, sultingais tonais aliejuje, veikalo prasme, slypinčia tarp simbolikos ir žaismo abstraktų.

Savo paskaitoje Arbas ieškojo ryšio tarp architektūros meno ir pilkojo gyvenimo tikrovės, nurodydamas aplinkybes, kurios visad ir visaip trukdžiusios architekto menui ir idėjai nevaržomiems atsiskleisti.

Tai dešimtys kliūčių, kurios žaboja architekto iniciatyvą. Finansavimas, užsakovo norai, nuogas utilitarizmas. Tatai priverčia formą paklusti funkcijos diktatui. Moderniame finansavimo ir utilitarizmo pasaulyje architektūra priklauso pradiniam projekto punktui: kliento ir architekto pirmasis susitikimas! Ir ne retai architektas, patyręs apie kliento "projektą", nesutinka įsijungti į tokio sumanymo vykdymą.

Pastato projektas nesiribojas pastato forma ir funkcija. Projektas susijęs su aplinka. Esmingiausias architektūros meno žydėjimas pasiekiamas pastatų ansamblio forma. Prie tokių ansamblinių projektų Arbas dirbo, kūrė, planavo, teikė jiems ištisinio architektūrinio landšafto visumos vaizdą. Toks, pvz. buvo multimilijoninis Amansono kelių dangoraižių ansamblis. Tokie buvo Arbo projektuoti apartamentinių blokų ansambliai, kurie (demonstruoti skaidrėmis) stebina kontūrų lnijose ir pastatų spalvose atrasta nuotaika. Tai rodo, kad negyvoji statybinė pastatų ansamblio medžiaga formuoja žmonių gyvenimo būdą, kasdienines tos vietos gyventojų nuotaikas.

Juk gyvenamasis ansamblis, kaip visi utilitaristiniai pastatai, tvirtina Arbas, organiškai susijęs su daugeliu faktorių: vietos terena, žmonių mentalitetas, istoriniu periodu, gyvenimo filosofija, jų amžium ir inteligencija. Toje faktorių mišrainėje architektūra vykdo tam tikrą konsolidaciją, perkeičia rutiną, deda akcentą ant vyriausiojo, architekto nuomone, faktoriaus. Tokiu būdu architektūra išžengia iš jai vulgariai priskiriamos stacionarinės rolės ir dinamiškai įtakoja žmonių mąstyseną ir jų gyvenimo būdą.

Tad didelis yra laimėjimas, kada susidaro galimybės gabiam, išradingam architektui neribotai įgyvendinti savo projektą. Ne retai tokie, architekto kūrybos "carte blanche" paženklinti statiniai tampa vietos žymenybėmis, vis labiau garsėdami bėgančiųjų metų srovėj. Tai vadinamieji landmark pastatai, kuriems ne jų dydis, bet jų meninė architektūrinė reikšmė užtikrina nemirtingumą. Prie tokių, drąsiai tvirtiname, priklauso Arbo kūrybos koplytėlės ir rūpintojėliai (parodyti skaidrėmis), kurie ansambliškai įmontuoti terenoje. Ir kodėl, klausiame, iki šiol nepastatyti jie mūsų vasarinių stovyklų aikštėse ir tarpumiškėse?

Paskyręs paskaitos dalį pavaizduoti sąlygoms, kurios visaip varžo kūrybinę architekto iniciatyvą, Arbas iškėlė mums, lietuviams, visad gyvą lietuviškojo stiliaus problemą. Šis architektūros stilius nebus konsoliduotas be dažnesnio jo naudojimo mūsų statyboje. Todėl eventualūs statytojai neprivalą tarp funkcinių pastato tikslų išleisti iš akių lietuviškos architektūrinės pastato formos. Architektūrinis stilius nesusidaro spontaniškai, bet nuolatos naudojant jo elementus, juos suvedant visumon, derinant, stilizuojant. Netenka abejoti, kad, tvirtino prelegentas, lietuviškas architektūrinis stilius nujaučiamas kaip savitas, kaip tautos kultūros vertybė.

Po paskaitos sekė skaidrių paradas. Tai architekto Arbo realizuoti darbai, projektai, kurie netapo pastatais.

Tarp stambmenų, kurios tapo didmiesčių dalimis — į dangų įsiveržę dangoraižiai. Į jų statybą Arbas įdėjo savo linijų, planų, minties, apdailos ir funkcijų logikos. Čia pat su skausmu matome, kad nebuvo realizuotas jo 1961 metų premijuotas projektas. Tai nuostabaus eteriškumo ženkle suprojektuoti Lietuvos ambasados rūmai Brazilijos sostinėje Brazilijos mieste. Šio projekto eteriškumui atliepia milžiniškos apimties Jungtinių Amerikos Valstybių paviljonas Tarptautinėje New Yorko parodoje, kuris 1964 metais gavo trečiąją premiją.

Savo poilsinga banga žavi pirmąja premija apdovanotas vasarnamio projektas. Graudžiai nuteikia rašytojo Pulgio Andriušio paminklas tolimoje Australijoje. Už to paminklo projektą Arbas gavo 1971 metais pirmąją premiją. Pagaliau, va, ir Pasaulio Lietuvių inžinierių architektų sąjungos (ALIAS) ženklelio projektas, premijuotas 1972 metais.

Baigęs architektūros aukštąsias mokyklas Europoje ir JAV, dirbęs pasauliniai garsių architektų įstaigose, Arbas nostalgiškai neatsižadėjo dėmesio savam, lietuviškam gyvenimui. Skaidrėse šiltai švyti Los Angeles lietuvių šv. Kazimiero parapijos bažnyčios altoriaus ir fono sienos ansamblis — raižyto medžio skulptūrų išdėstymas. Seka Edmundo Arbo paveikslų ir graviūrų įspūdinga galerija skaidrėmis.

Skaidrių tekmėje Arbo projektuoti vienbučiai, organiškai įaugę į tereną, pastatų ansambliai, Arbų rezidencija Santa Monicos mieste.

Skaidrių švytėjimas baigiamas architekto Edmundo ir jo žmonos, rašytojos laureatės Alės Rūtos nuotrauka. Seka, paskutinė, paskaitą apie architektūros meną baigiančioji skaidrė - puošnus lelijos žiedas, iškilmingai dominuojąs ekranui.

"Tai gražiausias gyvos architektūros šedevras", Ed. Arbas užbaigia savo puikią paskaitą.

J. Gliauda

Po sėkmingai Los Angeles Dramos sambūrio suvaidintos Jurgio Gliaudos komedijos "Kompiuternė santuoka" režisorė D. Mackialienė nuoširdžiai dėkoja gausiai publikai už atsilankymą ir vaidintojams už suvaidinimą. Iš kairės: dail. A. Žaliūnas, rež. D. Mackialienė, M. Prišmantas, V. Jatulienė, O. Deveikienė, J. Raibys, V. Irikienė, St. Pautienienė, R. Vitkienė, S. Matas, E. Dovydaitienė ir V. Dovydaitis. Nuotr. L. Kanto

JAUNIMO PAMALDOS

Balandžio 7 d. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje studentų ateitininkų iniciatyva buvo suorganizuotos jaunimo pamaldos, kurias laikė svečias iš Chicagos, "Ateities" žurnalo redaktorius kun. dr. Kęstutis Trimakas.

Su džiaugsmu vyresnieji stebėjo jaunąją, Amerikoje gimusią, lietuvių kartą, pozityviai siekiančią religinio ir tautinio atsinaujinimo. Dar iš Europos su tėvais atvykusi karta prieš 15—18 metų irgi siekė keisti nusistovėjusias, tėvų kartoje įsitvirtinusias formas, tačiau ta naujovių siekianti dvasia tuomet buvo per lengvai patekusi į beidėjinio šio krašto jaunimo įtakas ir nešama chaotiškų skersvėjų. Anų laikų jaunoji lietuvių karta kėlė sąjūdžius ne už Lietuvos laisvę ir lietuvių tautos teisę į laisvą ir nepriklausomą gyvenimą, bet už šio krašto juodosios rąsės civilines teises (o kartais ir už privilegijas), ne už šeimos tradicijų stiprinimą, bet greičiau už jų ardymą, ne už visoje pasaulio istorijoje patikrintų vertybių ugdymą, bet greičiau už jų paneigimą.

Šiose jaunimo pamaldose matėme visai skirtingą naujovių siekiančio jaunimo kryptį. Šiam jaunimui nei prof. Prano Dovydaičio beveik prieš 70 metų paskelbti "trys pamatiniai klausimai" nėra pasenę ir tapę beverčiais, nei dabartinės lietuvių tautos kančios nėra tik tėvų, pabėgėlių dramatizuojami išmislai. Dar prieš kelerius metus, kai vienam iškilesniam jaunosios kartos veikėjui buvo pareikštas linkėjimas, kad iš jų pačių tarpo kiltų naujas Dovydaitis, jo atsakymas buvo aiškus ir trumpas: "Dabartinis jaunimas Dovydaičio neklausytų". O pamaldų metu matytas jaunimas Dovydaičio klausytų, nors jam 100% ir nepritartų. Bet tai normalu ir reikalinga. Juk ir ano meto jaunimas Dovydaičiui 100% nepritarė.

Būtų gera, kad jaunimo pamaldos vyktų periodiškai. Pozityvia iniciatyva bei religiniu ir tautiniu entuziazmu jaunieji reiškė tikrą dvasinį atsinaujinimą. Į tą dvasinio atsinaujinimo nuotaiką ir pilnutinį dalyvavimą šv. Mišių aukoje jie įtraukė ir visus pamaldų dalyvius.

J. Kj.

TORONTO ŽURNALISTŲ SK. PIRMININKAS LANKĖSI LOS ANGELES

Šiemet prieš pat Velykų šventes, kovo 14-27, kanadiškiai — žurnalistas Jonas Karka su žmona dr. Marija porą savaičių praleido malonioj viešnagėj pas savo bičiulius Antaną ir Mariją Kižius, gyv. Palos Verdes, anksčiau taip pat gyvenusius Kanadoj. Šeimininkai sudarė svečiam galimybę pamatyti kiek galima daugiau čionykščių įdomybių ne tik Los Angelėj, bet ir San. Franciske, San Diege, Las Vegas, o taip pat dabar po lietų pavasarį kaktusais žydinčias Kalifornijos dykumas.

Jonas Karka kaip Toronto Žurnalistų skyriaus pirmininkas, kartu jis ir Lietuvių Žurnalistų sąjungos garbės teismo narys, aplankė Los Angelėj reziduojančią sąjungos centro valdybą. Čia geras pusdienis buvo praleistas pasialbėjimuose su c. valdybos pirmininku prof. J. Kuprioniu ir taip pat susitikimui su svečiu buvo sukviestas centro valdybos posėdis, kuriame be svečio dalyvavo valdybos nariai — J. Kuprionis, Stasė Pautienienė, Kleva Vidžiūnienė, Vladas Šimoliūnas; tik Danutė Barauskaitė negalėjo atvykti. Buvo plačiai pasidalinta mintimis bei aptarti ir išdiskutuoti sąjungos reikalai, veiklos projektai.

Nepriklausomybės laikais Lietuvoje Jonas Karka, kaip ekonomistas, baigęs Vytauto Didžiojo universitetą Kaune, tarnavo kainų tvarkymo įstaigoje, vadovaujamoj dr. Vl. Juodeikos, ir dirbo kaip kainų kontrolierius ir žurnalo "Tautos Ūkis" bendradarbis. Tuo būdu jis gerai pažinojo dr. Vl. Juodeiką, čia Los Angelėj mirusį prieš pusantrų metų., kuris yra parašęs dviejų tomų veikalą "Didžioji iliuzija — marksizmas teorijoje ir tikrovėje." Tai kapitalinis veikalas, nagrinėjąs iš pagrindų Markso asmenybę ir jo sukurtą sistemą, atnešusią žmonijai ir lietuvių tautai didžiausias nelaimes. Antras tomas baigiamas spausdinti. Autoriaus žmona Gražina Juodeikienė, gyvenanti Los Angelėj, dabar šį reikalą tvarko. J. ir M. Karkų lankymosi proga ji padarė jiems priėmimą ir kartu aptarė knygos išleidimo ir jos pristatymo Toronte reikalus.

Bendrai kanadiečių apsilankymas losangeliečiams buvo malonus ir tuo, kad į juos tenka tenka žiūrėti, lyg į pavyzdį sugebėjimo tenykštiems lietuviam turėti gražų tarpusavį sugyvenimą.

L. A.

Los Angeles Balfo 13 sk. nauja valdyba. Iš kairės: J. Dženkaitis, R. Bužėnas, R. Mulokienė, A. Pažiūrienė, dr. B. Raulinaitienė, A. Nelsienė, V. Pažiūra — pirm., L. Mažeikienė ir G. Leškys. Nuotr. L. Briedžio

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radio programa Naujoj Anglijoj iš Stoties WNSR, 1360 banga, veikia sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų — perduodama vėliausių, pasaulinių žinių santrauką ir komentarai, muzika, dainos ir Magdutės pasaka. Šią programą veda Steponas ir Valentina Minkai. Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuvę, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telefonas 268-0489. Ten pat gaunamas dienraštis "Draugas" ir rasite didelį pasirinkimą lietuviškų knygų.

Lietuva bolševikų okupacijoje

JUOZAS PRUNSKIS

Leidinys gausiai iliustruotas tardytų ir kalintų lietuvių atsiminimais ir su ilgu sąrašu nužudytųjų.

Išleido Jūrų Šaulių Kuopa Klaipėda, Chicago, 1979, 240 psl. Spaudė DRAUGO spaustuvė. Viršelis ir aplankas dail. P. Aleksos. Kaina su persiuntimu $6.73.

Užsakymus siųsti: **DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.**

Ill. gyv. prideda 30 ct. valstijos mokesčio.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates $37.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. $35.00. Foreign countries. $37.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kviekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	6 mėn.	3 mėn.
Chicago ir Cook apskr.	$37.00	$19.00	$15.00
Kitur J.A.V.	35.00	18.00	13.00
Kanadoje U.S.A.	37.00	19.00	15.00
Užsienyje	37.00	20.00	15.00
Savaitinis	25.00	15.00	9.00

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

● Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

● Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

PROTESTUOTOJAI

Prie miesto rotušės ketvirtadienį susirinko trys protestuotojų grupės. Negrų dvasininkai skundėsi, kad Jane Byrne nesiskubina su negrams žadėtais pagerinimais. Sniego išvežiotojų atstovai skundėsi, kad jiems dar nesumokėta. Pensininkų grupė, 75 žmonės, reikalavo, kad būtų nutempti automobiliai, statomi autobusų sustojimo vietose, kas apsunkina įlipti į autobusus.

— Gyvenimas be žmonos lyg daržas be tvoros.

Lietuvių patarlė

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija.
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepia skambint 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Avenue.
Val.: pirmad., antrad ir ketvirtad. 6 iki 7:30 val. vakaro.
Šeštad. nuo 1 iki 3 val.
Pagal susitarimą.
Ofiso telef. WA 5-2670.
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048.

Tel. ofiso HE 4-5849; rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 - 5:00 val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val.: pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos.
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — PR 8-2220
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

1002 N. Western Ave., Chicago
Tel. 489-4441
Dr. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
7110 W. 127 St., Palos Heights
Tel. 361-0730
Valandos pagal susitarimą

Įstaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
BENDROJI MEDICINA
1407 So.49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7
Išskyrus treč. ir šeštad

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šeštad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Ofs. tel. 737-1168, rez. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
71-os ir Campbell Ave. kamp.
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Telef. — 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet ir ketv. nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS
Adresas 4255 W. 63rd Street
Ofiso telef. RE 5-4410
Rezidencijos telef. GR 6-0617
Ofiso val. pirm. ir ketvirtad. nuo 1 ligi 3 v. popiet pagal susitarimą.

Ofiso tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7; šeštadieniais pagal susitarimą.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

STASYS SANTVARAS
RUBAJA TAI
(Septintoji lyrikos knyga)
Lietuvių rašytojų draugijos 1978 metų premiją gavęs geriausias literatūrinis kūrinys. 182 pusl. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos spaustuvė. Išleido J. Kapočius. Kaina su persiuntimu $8.23. Ill. gyv. prideda 38 ct. mokesčių Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 3:00 — 3:30 val. popiet. — Šeštadienį ir sekmad. nuo 8:30 iki 9:30 v. ryto.
Telef. 434-2413
1490 A. M.
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Jaunimo centrą perorganizuojant —

VISOS LIETUVIŲ VISUOMENĖS NUOSAVYBĖ

Lietuviškoji išeivija Amerikoje per šimtą savo gyvenimo metų yra pastačiusi daugybę pastatų, kurie buvo ar tebėra naudojami jų religiniu, švietimo, organizacinio ar pramoginio gyvenimo stiprinimui. Daugelis tokių pastatų per eilę metų sunyko: vieni atliko savo paskirtį, kiti išėjo iš lietuvių rankų. Nauja laiko dvasia pareikalavo moderniškų pastatų ir jų įrengimų. Iš tokių ypač pažymėtini Kultūros židinio rūmai New Yorke ir Jaunimo centras Chicagoje.

Sustokime kiek prie Jaunimo centro, kurio pirmosios patalpos buvo atidarytos 1957 metais ir vėliau praplėstos.

*

Jaunimo centro ir greta esančių Jėzuitų namų statyba kainavo apie 1,500,000 dolerių. 70 procentų šių lėšų surinkta iš senosios imigracijos lietuvių, 30 proc. iš pokario meto ateivių. Tiktai vienas kunigas Vaclovas Gutauskas, 19 metų važinėdamas po Ameriką ir lankydamas lietuvių kolonijas bei atskirus lietuvius, surinko daugiau kaip pusę visų lėšų, gal netoli milijono dolerių.

Bet tai dar ne visas mūsų jėzuitų indėlis. Dirbdami be algų ir be honorarų, lietuviai jėzuitai į Jaunimo centrą bendrai įdėjo šimto metų normalaus darbininko darbą, kuris reiktų vertinti 1,300,000 dolerių. Ir dabar jėzuitai sėkmingai vadovauja šiai institucijai, žinoma, dirbdami be materialinio atlyginimo.

*

Šiandien Jaunimo centras — labiausia naudojami lietuvybės rūmai. Nėra tikslesnės statistikos duomenų, bet nedaug suklysime, sakydami, kad apie 80 procentų visų Chicagos lietuvių gausių įvairių organizacinių, kultūrinių, religinių parengimų vyksta Jaunimo centre. Tai liudija statistiniai duomenys.

Jaunimo centru 1977—1978 m. naudojosi 15 bendrinių vienetų ar įstaigų, 8 archyvai ar muziejai, 20 meninių grupių, 9 profesinės draugijos, 7 vietovardžių vardais pasivadinusios draugijos, 32 kultūrinės organizacijos, 17 jaunimo organizacinių vienetų ir dar kitos įstaigos. Posėdžius, vakarones, koncertus, vakarus, kursus ir parodas rengė 116 organizacijų ar vienetų. 46 proc. viso judėjimo surišta su jaunimo ar jaunimui skirta veikla.

Pagrindinės patalpos: didžioji salė, mažoji salė, kavinė, Čiurlionio galerija, 203 auditorija. Vadinasi vienu metu Jaunimo centre gali vykti penki didžiuliai parengimai. O kiek daug mažesnių!

Šios milžiniškos institucijos skolos, palyginti, yra labai menkos ir siekia tiktai 100,000 dolerių. Taigi Jaunimo centras yra beveik lietuvių išmokėta įstaiga.

Institucijos metinės išlaidos nėra didelės, nes ji kaip ir neturi nuolat samdomų ir gerai apmokamų tarnautojų. Keli jėzuitai dirba visą laiką ir dirbą negaudami atlyginimo. Dauguma kitų darbų atliekama savanoriškos talkos būdu.

*

Jaunimo centro veiklos pagrindas — Chicagoje ir apylinkėse gyvenantieji lietuviai, ypač jų jaunimas. Kiekvieneriais metais centrą aplanko 80-100,000 žmonių. Nedaug suklysime pasakę, kad visi jie moka lietuviškai, nors ne visi šia kalba kalba. Daugeliu atvejų Jaunimo centras visų lietuvių nemokamai naudojamas susirinkimams, jaunimo organizacijų sueigoms, posėdžiams. Taigi jo metinės pajamos nėra didelės ir siekia tiktai 50,000 dolerių (1978 metais 49,037 dol.). Tokios pačios ir išlaidos.

Dabar iškyla klausimas: ar Jaunimo centras bus lietuvių rankose lietuviška institucija visą laiką? Pirmiausia rasinės problemos. Padėtis, rodos, stabilizavosi ir artimoje ateityje greitai nesikeis, nes Chicagos miesto plėtimosi gyventojų kaitos kryptis daugiau pakrypo į pietus ir rytus, mažiau į vakarus.

Kitas klausimas — o kaip su lietuviais jėzuitais? Kaip ilgai jie gyvens ir ar jiems išnykus Jaunimo centro nepaims vietos kurioja ar jėzuitų institucijos.

Kalbos, kad Roma, Vatikanas ar arkivyskupijos kurija gali namus nusavinti, yra nepagrįstos, plepalai. Namai įteisinti kaip Lietuvos jėzuitų nuosavybė Amerikoje. Jėzuitų daraugijos vadovybė Romoje nesikėsina į lietuvių jėzuitų turtą. Kai š.m. vasario mėnesį provinciolas kun. L. Zaremba lankėsi Romoje ir su Šv. Tėvu ir su vyriausiu jėzuitų vadovu tarėsi lietuvių jėzuitų reikalais, jų vadovybė pareiškė pritarsianti visiems Jaunimo centro planams, kurie tik būsią priimtini vietos lietuviams jėzuitams.

Silpnoji dalyko esmė yra ne Romoje ir ne vietos kurijoje, bet faktas, kad mūsų jėzuitai išeivijoje kaip ir neturi prieauglio, nors toks prieauglis, ir ne toks jau mažas, yra pas jėzuitus okup. Lietuvoje. Prieš 10 metų išeivijoje buvo 37 jėzuitai, šiandien 31. Jų dalis jau pasenę, ligoti Manoma, kad dabartinį savo veiklos lygį Chicagoje lietuviai jėzuitai, nors ir nebūtų prieauglio galės išlaikyti bent iki 1992 m.

*

Normaliai Jaunimo centras priklauso lietuviams jėzuitams ir yra jų nuosavybė. Tačiau iš tiesų JC statė daugybė išeivijos lietuvių ir todėl ji yra lietuvių ir Lietuvos nuosavybė.

Taigi, kad pranyktų bet koks pavojus kada nors ateityje Jaunimo centro rūmams išslysti iš lietuvių rankų, pati Lietuvos jėzuitų provincijos išeivijoje vadovybė pasiūlė jau dabar JC instituciją išskirti iš jėzuitų dispozicijos ir inkorporuoti kaip atskirtą įstaigą. Šiam reikalui pats provinciolas sudarė 23 asmenų tarybą, pakviesdamas į ją žinomus mūsų veikėjus, lyg ir atstovus tų organizacijų, kurios Jaunimo centru naudojasi. Laikinoji Jaunimo centro taryba yra lietuvių visuomenės vienetas, kuris kartu su jėzuitų ir Jaun. centro vadovybėmis ruošia planus tolimesnei Jaunimo centro veiklai. Netrukus bus nustatytos sąlygos, kuriomis JC vadovybė galės pereiti į visuomenės rankas. Šiuo reikalu bus sukurta organizacija, išdirbta ir pasirašyta teisinė sutartis. Tai galės įvykti jau šių metų gale. Šiuo reikalu gražų pavyzdį davė lietuviai pranciškonai, perduodami savo Kultūros židinį naujai sukurtam Lietuvių kultūros fondui. Šio penktadienio (balandžio 27 d.) vakarą Jaunimo c. kaip tiktai ruošiama vakaronė Jaunimo centro reikalams aptarti.

Jaunimo centras Chicagoje yra didžiulis lietuvių dvasinis bei kultūrinis, o taip pat ir medžiaginis turtas. Į jo pamatus nesikėsina nei Vatikanas, nei jėzuitų vadovybė Romoje, nei vietos kurija. Tuo tarpu nėra ir rasinių problemų. Lietuviai JC labai gerbia ir aukštai vertina. Per visą savo 22 metų gyvavimo laiką ši lietuvybės tvirtovė buvo tik vieną kartą (1976.XII.12) pačių lietuvių — gudelinės "reorgų bendruomenės" ir Chicagos nacių — gyvosios lietuvybės griovėjų nepamatuotai užpulta.

Jaunimo centras labai daug davė ir dar daug duos lietuvybės Amerikoje išlaikymui. Taigi visų lietuvių pareiga remti šios institucijos perorganizavimo reikalus, remti JC finansiškai ir padėti jam atlikti didžiulę lietuvybės misiją.

b. Kv.

AREŠTAVO

Policija griežčiau griebia už įstatymų draudžiamą girtavimą. Chicagoje už tai areštuota per 200 jaunuolių, daugiausia sugautų geriant Marquette Parke prie 67 gatvės ir Kedzie, Chicagoje.

DOLERIO IR ATOMO RYŠIAI

Atominio reaktoriaus klaidos ir energijos reikalai

P. INDREIKA

Dramatiškas atsitikimas su atomine jėgaine, įvykęs Pensilvanijoje, sukrėtė apylinkės gyventojus ir plačiai nuskambėjo po visą pasaulį, mesdamas tamsius šešėlius ant atominių reaktorių tolimesnės statybos. Šio skaudaus įvykio paveiktas, prezidentas ryžosi asmeniškai aplankyti atominę jėgainę ir susipažinti su gresiančia nelaime. Sukaupus visas jėgas gresiantis pavojus pašalintas, bet nežinia, kokios pasekmės bus ateityje, nes radio aktyvūs spinduliai palietė nemažai apylinkės žmonių.

Atomas ir doleris

Šis įvykis atsiliepė į krašto ūkinį gyvenimą, paskatindamas greičiau spręsti energijos trūkumo problemą, kuri nuo pat prezidento išrinkimo vis buvo vilkinama, o taip pat ir dolerio padėti tarptautinėje rinkoje, kurio vertė netikėtai pakilo. Atrodo, kad doleris ir atomas lyg turėtų kokį nors ryšį.

Jeigu atomas suka jėgainių ratus, gaminančius energiją gaminti visokias gėrybes, tai doleris jas padeda realizuoti vidaus ir užsienio rinkose, būdamas tarptautinio atsiskaitymo tarpininkas. Doleris padėjo pasiekti susitarimą tarp Izraelio ir Egipto, Amerikai pasiūlius abiems kraštams milijonines sumas. Jo pagalba buvo atstatytas po karo Vokietijos ir Japonijos sugriautas ūkis ir gausiai sušelpta Sovietų Sąjunga.

Kol atomas nesukrėtė Baltųjų rūmų, kongreso, doleris lyg buvo pamirštas ir nuolat didėjančios infliacijos varginamas. Mat, vyriausybei trūko gero ūkiško plano tvarkyti krašto ūkį, daugiau kreipiant dėmesį į užsienio politikos reikalus, ir doleri įstatyti į geras vėžes. Jis buvo paliktas tarp svetimų valiutų susirasti savo padėtį pasaulinėje piniginėje rinkoje. Dolerio dėka sustiprėję ir ekonomiškai atkutę kraštai pradėjo jį stumti iš tarptautinės prekybos tarpininko vietos, nes jo vertė buvo labai nepastovi dėl nesubalansuojamo prekybos ir fiskalinio biudžeto, metant neribotas sumas įvairioms pagalboms, pašalpoms ir t. t. Be to, vyriausybei stingant pinigų vietiniams reikalams ir brendant į skolas, dolerių spausdinimo mašinos niekad nesustodavo dolerius spausdindamos, nes surenkamų mokesčių neužtekdavo. Nors sakoma, kad Amerikos galybė iškilo tik skolų pagalba — 1776 skelbiant nepriklausomybę skolų suma siekė 76,5 milijono dolerių.

Pinigų ir energijos kalba

Pinigais matuojama visokių gėrybių vertė ir kainų pasikeitimas. Būtų idealu, kad pinigų vertė, kaip mainų mato, pasilik tų visada pastovi, bet taip nėra. Keičiasi žmonės, keičiasi technologinė pažanga, mesdama į rinką naujus produktus, kuriuos pirkdami vartotojai sukuria kitiems didesnes ir mažesnes pajamas, nes tautos ūkis yra gyvas organizmas, kurio gyvybės palaikymui daug ko reikalinga, neišskiriant ir energijos. Jos suteikia atominiai reaktoriai, pagamindami apie 13 procentų suvartojamos elektros, akmens anglys, kurių yra dar žmogaus rankos nepaliestų apie 435 bilijonai tonų. Juos pavertus į energiją užtektų kartų kartoms. Didelės skalūno uolienos, iš kurių gali išgauti skystą kurą, apytikriu apskaičiavimu būtų galima gauti netoli 700 bilijonų statinių naftos. Akmens anglis ir skalūnas naftos produkcijai šiandien dar mažai naudojami, nes brangiai atseina, ypač turint pigesnių ir prieinamesnių energijos šaltinių — neseniai suradus Aliaskos alyvos neišmatuojamas atsargas, jos gaunama Texas, Califonijos ir Michigano valstijose.

Ieškant naujų energijos šaltinių, įvairios nafta besiverčiančios kompanijos praeitais metais yra išgręžusios 48,000 naujų šulinių ir išleidusios milijonus dolerių jų suradimui.

Augant ir plėtojantis įvairioms ūkio žakoms, kilo pareikalavimas ir energijos, kurios išteklių neužteko. Suradus Arabijos pusiasalio pakraščiuose naftos laukus, visų valstybių akys nukrypo į juos, nes pradžioje čia alyva buvo labai pigi ir lengvai pasiekiama. Praturtėję arabų šeikai pradėjo kelti alyvai kainas, o susiorganizavus alyvą eksportuojančių kraštų karteliui — OPEC ir kilus karui tarp Izraelio ir arabų, 1973 m. arabų kraštai suvaržė jos eksportą ir kainas pakėlė nuo 6 dol. už statinę iki 14.55 dol.

Amerikos importas praeitais metais siekė daugiau 40 bilijonų dolerių. Tai milžiniška pinigų suma, išmetama už importuojamą naftą, kuri dar labiau smukdo dolerį ir didina infliaciją. Per dieną judrusis Amerikos ūkis sunaudoja apie 55 milijonus alyvos statinių. Atrodo, kad gazolino netrūksta ir nenumatoma jo suvartojimą suvaržyti, bet už privilegiją važinėti automobiliu, kiekvienas turi mokėti aukštą kainą gazolino galionui. Todėl nenuostabu, kad keliuose vis daugiau ir daugiau pasirodo mažesnių automobilių ir, kaip statistika rodo, 1978 m. jų buvo parduota 526,300.

Pasakojama, kad vienas Amerikos armijos pulkininkas, atostogaudamas Šveicarijoj, panoro pervažiuoti savo automobiliu ją skersai ir išilgai, mokėdamas už galioną po 2,42 dol. Grįžęs iš kelionės namo savo draugams pareiškė: Šveicarija yra mažas kraštas, bet per ją pervažiuoti brangiau kainuoja, negu per JAV. Tokiu būdu ji yra didesnė už Ameriką.

Jo tvirtinimas tinka beveik visai Europai, gal išskyrus Angliją ir Norvegiją, kurios yra suradusios alyvos versmes Šiaurės jūros dugne. Todėl važiuoti atostogų į Europą ar kur kitur reikia apsispręsti, bet ir namie prie oro vėsintuvų vargiai mes pabėgsime nuo OPEC keliamų kainų už alyvą, besinaudodami elektros enerijos patogumais ir kt.

Amerikos alyvos importas sudaro maždaug 30 procentų OPEC apyvartos ir kovai prieš nuolatinį kainų kėlimą siūloma kiekvienam mėnesiui sudaryti importo kvotą ir ją pasiūlyti varžytinių būdu pirkti alyvą eksportuojantiems kraštams, kuris pigiau pasiūlys, tas ir laimės.

Demonstruotojus pasitinkant

Kada Pensilvanijoje esantį atominį reaktorių ištiko nelaimė, tuojau pasigirdo įvairūs kaltinimai dėl savisaugos priemonių trūkumo ir kartu pasipylė protesto demonstracijos, o Sovietų Sąjunga kaltino, kad Amerikos kapitalistai nesirūpino žmonių gerove.

Bet tuo pačiu metu Hearsto spaudos koncerno Paryžiaus korespondentas Bernard Kaplan rašo, kad, bevartant vietinių bankų biuletenius, buvo pastebėta, kad Sovietų Sąjungos indėliai bankų sąskaitose staigiai sumažėjo.

Kyla klausimas, kodėl niekas neorganizavo demonstrantų, kada buvo pragręžtas pirmasis naftos šulinys ir alyva išsiveržusi užpylė ištisus plotus. Mat, nuo tada balaną pakeitė žibalinė lempa. Dabar atomo skaldymo reaktoriai pakeičia žibalinę lempą elektros lempute, kurią išrado T. Alva Edison ir 1882 m. ir pastatė pirmą elektros jėgainę netoli New Yorko. Jo išradimais ir šiandien tebesidžiaugiame, nežiūrint, kad nuo elektros žuvo daugybė žmonių. Turėtume užsigesinti židiniuose ir ugnį arba pradėti ruošti demonstracijas prieš jos sukeliamus gaisrus. Reikėtų pakelti protesto balsą ir prieš James Watt, kuris 1776 m. garą pakinkė tempti garvėžius.

Kiekviena mašina ir koks bebūtų išrastas įrankis pats savęs nekontroliuoja ir prie kiekvienos mašinos turi būti žmogus, suprantantis, kaip su ja elgtis. Todėl jei būtų paklausyta demonstrantų reikalavimo uždaryti atomines jėgaines, būtų prasilenkta su "Right or trial by jury". O jury savo nuomonės dar nepareiškė, nes prezidentas neseniai ją sudarė.

Prezidento pažadai

Prezidentas po ilgo delsimo jau pažadėjo vietinei naftai pašalinti varžtus ir nuo birželio 1 d. sulyginti jos kainą su importuotos alyvos kainomis, kurios kainos skirtumas siekia apie 9 dol. už statinę. Prezidento pažadai nudžiugino didžiąsias alyvos kompanijas numatomu pelno padidėjimu, į kurį anot prezidento jos neturi teisės, nes jų iniciatyva šis pelnas susidarys. Numatoma pinigų apie 15 bilijonų dol. apkrauti mokesčiais ir juos pervesti į specialų fondą, iš kurio būtų šelpiamos neturtingos šeimos, finansuojamas naujų energijos šaltinių ieškojimas ir duodama parama šlubuojančiai miestų transportacijai.

Tikime, kad prezidento duotą patarimą visi greit išgirsime: vartokite mažiau energijos, daugiau taupykime.

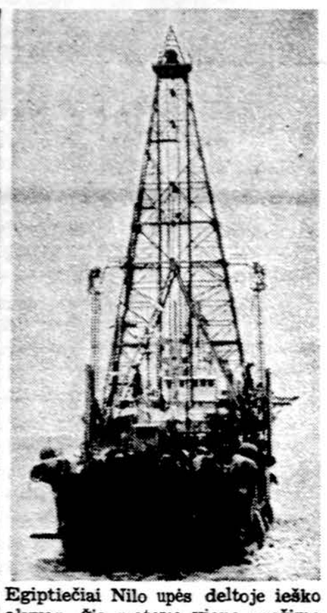

Egiptiečiai Nilo upės deltoje ieško alyvos. Čia matome vieno gręžimo įrengimus.

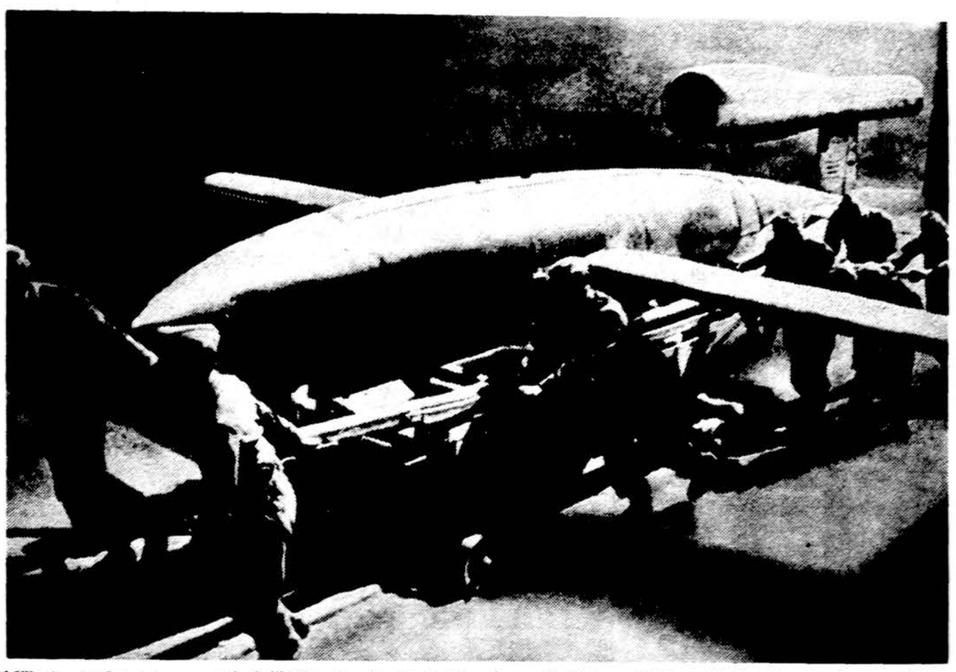

Didžiosios valstybės yra labai išplėtusios ir ištobulinusios raketinius ginklus. Kalbant apie juos, prisimenama ir jų pradininkė raketa V 1, kurią II pasaulinio karo pabaigoje buvo pasigaminusi hitlerinė Vokietija ir ja sugriovė daugelį Londono miesto kvartalų. Čia matome vokiečių karius, besiruošiančius minėtą raketą paleisti

Moteris su baltu chalatu

Dr. Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė

16

Staiga ligonis nutilo. Užsimerkė ir giliai atsikvėpė. Atrodė, kad jo mintys klajoja po žiaurią gyvenimo tikrovę. Kiek patylėjęs, atmerkė akis ir, lyg sugrįžęs iš tolimos praeities, tęsė:

"Tiesa, daktare, užmiršau jums dar kai ką svarbaus pasakyti. Kol tėvas dar buvo gyvas, jis berniukus varydavo į gatvę valyti praeiviams batus. Uždirbtus skatikus jis iš mūsų atimdavo ir pragerdavo. Jei mes per mažai uždirbdavom, mus plūsdavo ir mušdavo. Kad to išvengus, mes pradėjome vagiliauti ir tuo papildydavom jo biudžetą. Mergaites, tik pradėjusias bręsti, siųsdavo į gatvę parsiduoti vyrams. Iš jų irgi atimdavo pinigus ir praleisdavo karčiamose. Namuose viešpatavo baisus skurdas, badas ir ligos."

Ligonis ir vėl nutilo. Nervingai aplink apsidairė. Jo veidas paraudo ir persikreipė. Akyse sužaibavo nepaprastas pyktis ir pagieža. Jis visu kūnu sujudėjo. Sugniaužęs rankas, stipriai trenkė krumpliais į mano rašomąjį stalą. Nuo trenksmo net stalinės lempos šviesa sumirkčiojo, o aš krūptelėjau. Visai nelauktai ir netikėtai, iš pykčio net pamėlynavęs, švokčiančiu balsu suriko: "Būk prakeiktas, niekšas tėve, nes tu, tik savo biologinio potraukio vedamas, paleidai mane žengti tokiu vargingu gyvenimo keliu. Linkiu, kad tau ir pragare būtų paskirta blogiausia vieta. Būk prakeikta ta diena ir valanda, kurią gimiau!"

"Ponas Smith, suprantu, kad jūsų gyvenimas buvo be galo sunkus ir pilnas šiurpių išgyvenimų. Tačiau neverta pulti į histeriją ir kelti mirusį tėvą iš kapo. Ar jūs žinote, kokiose sąlygose jam teko augti? Gal ir jis turėjo panašią į jūsų vaikystę? Todėl palikit jį ramybėj ir nusiraminkit.

Ligonio rankos bejėgiškai nukrito nuo jo kelių. Po kurio laiko jis pakėlė savo dešinę ranką ir pirštų galais perbraukė užkritusį ant kaktos plaukų kuokštą. Pasuko į mane savo pilną kančių profilį ir kiek galėdamas ramiau pratarė:

"Daktare, labai apgailestauju, kad pasikarščiavau ir net jus išgąsdinau. Atleiskit. Tie žodžiai man spontaniškai išspruko. Vaikystės prisiminimai degina mane, kaip jodas žaizdą. Todėl nepajėgiu savę sukontroliuoti ir netenku pusiausvyros, kai paliečiu tokią jautrią, pilną kartybių ir tamsių spalvų savo pertempto gyvenimo stygą.

Jūs tik pagalvokit! Varlė ir ta vandenyje turi lapelį, ant kurio gali ramiai atsitūpti ir linksmai kurkti. Paukščiai turi tėvus, kurie sukrauna jiems patogius lizdus ir jais rūpinasi. Jie čiulba jiems gražiausias giesmeles, kad jų vaikai išmoktų jas giedoti. Argi tėvams nėra uždėta pareiga auklėti vaikus nuo pat gimimo dienos ir rodyti jiems gerus pavyzdžius? O ką gi vaikystėj aš turėjau? Buvau varinėjamas ir stumdomas iš vietos į vietą, kol kur nors kaip piktžolė prisišliedavau prie svetimos tvoros. Ir kokį pavyzdį davė man tėvas? Barnius, muštynes, keiksmus! Ar šitaip auginami vaikai? Pasodinus svogūną nelauk, kad jis pražystų lelija. Ar ne taip?"

Keliems akimirksniams ligonio kalba nutrūko. Atrodė, kad mintimis jis kažkur nutolo. Staiga sumirkčiojo, pasipurtė ir, lyg iš baisaus sapno pabudęs, vėl prašneko:

"Daktare, aš ne tik savo vaikystėje esu daug iškentėjs, bet dar ir iki šiol kenčiu. Kai kurie praeiviai, sutikę mane gatvėje, bėga nuo manęs, kaip nuo raupsuoto. Kiti viešai rodo man savo neapykantą, ironiškai šaiposi ir tyčiojasi iš manęs. Atsiranda ir tokių, kurie pasišlykštėja. Pasišlykštėję nusispiauna ir sumurma: išsigimėlis, silpnavalis, alkoholikas, valkata, tautos parazitas ir taip toliau ir taip toliau...

Argi jūs manot, kad man yra lengva klausyti jų aštrių užgauliojimų? Tokie paniekinimai, kaip aštrūs peiliai, duria man širdį. Juk aš esu irgi žmogus, o ne mėsos gabalas. Man pasidaro pikta ir skaudu. Lengva drapstyti mane purvu, nes jiems neteko stovėti mano batuose! O kodėl nė vienas iš jų nepaklausė, kas mane prie to privedė? Kodėl nė vienas neištarė man švelnesnio žodelio ir neištiesė pagalbos rankos kritiškais mano gyvenimo momentais? Badas, šaltis, skurdas lydėjo mane nuo lopšio ir lydi iki šiol. Viešpatie, kodėl uždėjai man tokią sunkią gyvenimo naštą? Kodėl?"

Staiga ligonis nuleido galvą. Karčios ašaros trykštelėjo jam iš akių ir nesulaikomai ėmė riedėti jo įdubusiais skruostais. Šluostydamas jas, kukčiodamas jis tęsė savo gyvenimo išpažintį.

"Daktare, tokiais liūdnais momentais norėdavau nors laikinai pasprukti iš beviltiško gyvenimo ir užmiršti savo sunkią nedalią. Prie pirmos pasitaikiusios karčiamos sustodavau ir gerdavau. Išgėrus man pasidarydavo taip lengva, taip gera, taip ramu. Neramiais žingsniais vaikščiodamas, skaudžiu ir man niekados nepamirštamu balsu kalbėjo ligonis.

"Klausykit, ponas Smith, mano manymu, mes kartais perdaug numetam kaltę kitiems, visai net nebandydami įsigilinti, kaip iš tikrųjų yra. Ar jums kartais neateidavo į galvą mintis, kad dalinai ir jūs esate kaltas?"

Ligonis į tai nieko neatsakė. Atrodė, buvo paskendęs savo mintyse. Atsisėdo. Užkėlė koją ant kojos ir giliai atsikvėpė. Po ilgesnės pertraukos, nervingai kramtydamas nagus, tęsė:

Bus daugiau

DVIEJUOSE HORIZONTUOSE

KUR ILSISI AMERIKOS LAISVĖS GYNĖJAI

Palyginus gražus buvo Verbų sekmadienis Amerikos sostinėje. Nors padangė protarpiais ir apsitraukdavo tirštais debesimis, bet tiek turistus, tiek ir vietinius į sostinės parkus ir gamtą viliojo dar nepasibaigęs nuostabus vyšnių žydėjimas. Kai iš Chicagos atvykusį sūnų vedžiojau po alėją, esančią tarp Kapitoliaus ir Washingtono paminklo, kur suburti gausūs sostinės muziejai bei meno galerijos ir kur praėjusią žiemą su visais traktoriais buvo uždaryti į sostinę suvažiavę iš viso krašto ūkininkai, sūnus tarė: "Daugumą šitų vietų jau apžiūrėjau praėjusį rudenį. Geriau važiuojam į Arlingtono kapines"...

Kažkaip malonu pasidarė, kad ir jaunimui rūpi ta vieta, kur ilsisi Amerikos laisvės gynėjai. Pats Arlingtono kapinėse jau esu buvęs prieš 15 metų, kai jas lankėm su kun. J. Borevičium ir kitais čikagiečiais, jose buvau ir praėjusį rudenį, tą dieną, kai sostinę buvo netikėtai nusiaubęs žvarbus rudens vėjas. Bet aplankyti Arlingtono kapinėms vieno ar poros atvejų neužtenka. Juk tai milžiniškas kapinynas, Amerikos panteonas, alsuojantis 200 metų krašto istorija.

Arlingtono kapinės, esančios kitapus Potomac upės, atrodo, tarsi ranka pasiekiamos nuo Kapitoliaus aukštumos. Įsėdus į požeminį traukinį, gali nuvažiuoti per 15 minučių. Kitaip tomis dienomis, kai sostinė būna pilna turistų. Ypač vairuodamas automobilį ir pervažiavęs kuriuo nors tiltu Potomaco upę, papuoli į labai raizgius ir suktus Virginijos valstijos kelius ir, jei pasimeti iš reikiamo kelio, Arlingtono kapinėse ne taip lengvai atsirandi. Juoba ir automobiliai visais zigzagais lekia kaip pašėlę.

Bet mes Verbų sekmadienio vidudienį tos bėdos neturėjom. Arlingtono kapines pasiekėm iš karto. Bet su automobilių pasistatymu jau ne taip lengva. Nors dar ankstyvas pavasaris, bet didžiulės prie kapinių esančios automobilių pastatymo aikštės pilnos automobilių. Iš sostinės į kapines vienas po kito rieda turistiniai autobusai, o po kapines vežioja kiti specialūs autobusiukai, nes nuosavais automobiliais kapinių keliais važinėti uždrausta.

Priartėję žvelgiam į kapinių panoramą. Kalnai, pakalnės, šlaitai, daubos. Ir tiesios eilės baltų nedidelių kryžių su žuvusių karių pavardėmis, žuvimo datomis bei vietomis ir laipsniais. Kopiant į kalną, matyti ir stambesnių paminklų: maršalams, generolams, pulkininkams. Kai kur didoki sarkofagai gaubia nežinomų karių kapus. Viename tokiame sarkofage priglausta net 2,111 nežinomų karių, žuvusių civiliniame kare, palaikų. Kitoje sekcijoje ilsisi 250 karių palaikai, kurie nuskendo II pas. karo metu (1945. I. 29), sprogus laivui. O visiems nežinomiems Amerikos kariams, žuvusiems kautynių lauke nuo revoliucijos kovų iki Vietnamo konflikto, stovi pastatytas bendras didingas paminklas, prie jo dieną naktį stovi garbės sargybos ir tam tikromis valandomis atliekamos apeigos.

Žmonių minios nepertraukiama srove skuba į kalną, nuo kurio, kaip ant delno atsiveria Kapitolius, prezidentų Washingtono, Lincolno ir Jeffersono paminklai. Čia ant kalno, ratu apstoto žydinčių vyšnių medžių, ilsisi buv. JAV prezidento J. F. Kennedžio palaikai. Šlaito betoninėje sienelėje iškaltos buv. prezidento pasakytų kalbų svarbesnės ištraukos, o prie marmuro plokštumos, kur prezidento ir jo dviejų kūdikių kapai, kur nuolatos dega liepsna ir rūksta dūmai, prieiti ne taip lengva, nors nuo prezidento nužudymo jau praėjo daugiau negu 15 metų. Tiesiog eilėmis prie jo kapo eina įvairaus amžiaus ir įvairių rasių žmonės. Vieni tik pasižiūri, kiti pasimeldžia, treti net apsiverkia. Mačiau ir tokių. Kai papūtė vėjas ir vyšnių žiedai ėmė byrėti ant marmuro plokštumos, prisiminiau bičiulio Balio Chomskio laidotuves Šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje, kai, jo grabą nuleidus į duobę, pabiro balti obels žiedai. Panašų vaizdą matėm ir Arlingtone: tik čia vyšnių žiedai byrėjo ne į atvirą duobę, bet ant buvusio prezidento antkapio.

Toliau šlaite palaidotas nužudytasis senatorius R. Kennedy ir jo kapą žymi nedidelis baltutis kryželis. Arlingtono kapinėse taip pat palaidotas buvęs Amerikos prezidentas W. H. Taftas, buv. valstybės sekretorius J. F. Dulles, generolas G. C. Marshallis, kurio vardo niekad nepamirš praėjusio pokario metu atstatytos V. Europos gyventojai, ir dešimtys tūkstančių kitų amerikiečių karių. Tikiu, kad ateis diena, kai Arlingtono kapinėse galėsiu praleisti daugiau laiko ir nuo kryžių surašyti visas lietuviškas pavardes. O Amerikos panteone nemažai jų turi būti, nes juk šimtai Amerikos lietuvių šio krašto karių eilėse gynė Amerikos bei viso pasaulio laisvę ir net gyvybes paaukojo.

Tikiu, kad nemaža lietuvių, kurie yra lankęsi sostinėje, buvo ir Arlingtono kapinėse ir ten savo akimis įsitikino, kaip Amerika ir jos gyventojai gerbia savo didvyrius. Kurie nebuvo, turėtų atvykti,ypač pavasarį ar vasarą, ir patys įsitikinti.

O MES KA DAROM?

Kai kurie asmenys tam tikroje spaudoje kabinėjasi prie mūsų rašytojų knygų, net prie kai kurių vadovėlių (S. Jonynienės, V. Liulevičiaus), kad, girdi, juose niekinama nepriklausoma Lietuva, dedamos senų laikų nuotraukos, klaidingai nušviečiančios anų dienų Lietuvą ir t. t. Ką ne ką, bet tų vadovėlių autoriai, taip pat lit. mokyklų mokytojai bent neiškraipo mūsų tautos didvyrių pavardžių, kaip tai padarė š. m. vasario 8 d. laidoje Chicagoje kas dvi savaites išeinantis vienas "superpatriotinis" laikraštis. Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga pirmajame laikraščio puslapyje įdėtoje vinjetėje pirmojo už Lietuvos laisvę Nepriklausomybės kovose žuvusio kareivio pavardė rašoma ne P. Lukšys, bet P. Lukšis, o kitas už Lietuvos laisvę žuvęs kareivis P. Eimutis jau paverčiamas P. Aimučiu. Liūdna ir griaudu, kad net redaktoriai, kitus mokantieji patriotizmo, daro tokias nedovanotinas klaidas, už kurias, jei būtų sava valstybė su savais įstatymais, gal tektų labai ir labai pasiaiškinti.

VL. R.

MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĖS BELAUKIANT

Lituanistinės mokyklos išeivijoje yra pagrindiniai lietuvybės išlaikymo šaltiniai. Jose dirbantieji mokytojai yra labai įvairaus pajėgumo lietuvių kalboje ir pedagogikoje. Tarp nedaugelio senų, patyrusių mokytojų, daugumą sudaro jau išeivijoje lit. mokyklas baigę mokytojai - savimoksliai.

Neturėdami tinkamos mokytojams paruošti institucijos, tenkinamės tuo, ką turime. Džiaugiamės šiandien, kad mokytojauti į lituanistines mokyklas susirenka mamos su dukromis. Prisideda kiek ir tėveliai ir retesniais atvejais sūneliai. Sūnelių visada mažiau buvo lituanistinės mokyklos klasėse. Mažiau jų yra ir mokytojų tarpe. Profesinio pasiruošimo neturintiems daugumai lituanistinės mokyklos mokytojų nelengva atlikti paimtas pareigas. Deja, tobulesnio pakaitalo neturime, ir todėl tenka patiems mokytis bedirbant, bediskutuojant, besprendžiant susidariusias problemas.

Pagrindinių lituanistinio švietimo problemų sprendimai ar jų nagrinėjimai jau eilę metų vyksta švietimo tarybos suruoštose mokytojų studijų savaitėse. Jų rengimą finansais paremia ir Lietuvių fondas. Šiose studijų savaitėse dalyvauja tik dalis mokytojų. Nedalyvauja tie, kuriems šios studijos labiausiai reikalingos. Mokytojų studijų savaitės programoms atlikti kviečiami pajėgiausi paskaitininkai, teoretikai ir praktikai. Jų dar gausiai turime su aukštaisiais mokslo laipsniais, su gausia lituanistinio švietimo praktika, su šakota gyvenamojo krašto pedagogine patirtimi. Todėl labai svarbu, kad mokytojų studijų savaitėje dalyvautų kuo daugiau mokytojų, vedėjų, direktorių.

Lituanistinės mokyklos turi bendras arba lokalines problemas. Studijų savaitėje jas bediskutuojant yra surandami sprendimai ar geriausios išeitys, atsiranda daugiau entuziazmo pačiam švietimo darbui, atsiranda daugiau meilės nedėkingoms mokytojo pareigoms. Žinant šeimų ribotą atostogų metą, studijų savaitę tenka derinti ir su mokytojų šeimos narių vasarojimo norais. Visus patenkina studijų savaitės ruošimas vasarvietėje, kuri tinka atostogoms ir studijoms.

Šiais metais XIII JAV ir Kanados mokytojų savaitė rengiama liepos 8—15 dienomis Pranciškonų vasarvietėje, Kennebunkporte, Maine. Ši vietovė yra tinkamiausia studijų savaitei ir vasarojimui. Žinant šių dienų kainas, sąlygos Kennebunkporte yra labai geros. Mokytojų studijų savaitės dalyviams vienam asmeniui savaitės maistas ir kambarys (po du kambaryje) kainuos 122.50 dol. Registruotis ir kambarius užsisakyti reikia iki birželio 15 d., įmokant 25 dol. (Franciscan Fathers vardu). Siųsti kun. L. Andriekui Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine, 04046.

B. J.

KANADOS ŽINIOS

Hamilton, Ont.

ATEITININKŲ ŠVENTĖ

Hamiltono ateitininkai kviečia visus dalyvauti jų metinėje šventėje, kuri įvyks balandžio 27, 28 ir 29 dienomis. Penktadienį —susipažinimo vakaras, o šeštadienį visi kviečiami dalyvauti šokiuose Jaunimo centre. Sekmadienį lll v.r. iškilmingos pamaldos. Dalyvaujame su vėliavomis, Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. Po to Jaunimo centre kandidatai priims savo įžodį, paskaita kun. J. Staškaus iš Londono, ir meninė dalis. Po programos pusryčiai. Visi kviečiami dalyvauti.

A.P.

UŽSTATAS

Mero pareigas perimdama Jane Byrne turėjo padėti 10,000 dol. užstato Toks reikalavimas yra, kad, jei meras kur išeikvotų iždą, būtų kuo atsiteisti. Jane Byrne gyvena 111 E. Chestnut, Chicagoje. Nauju Byrne spaudos sekretoriumi pakviestas Bill Griffin.

KAS VADOVAUS POLICIJAI

Naujoji merė Jane Byrne numato nauju Chicagos policijos vadu buvusį New Yorko policijos komisionierių Patrick V. Murphy.

AR TURITE ĮSIGIJĘ ŠIAS PLOKŠTELES?

DAINŲ IR ARIJŲ RECITALIS — Jonas Vaznelis. Prie piano Aleksandras Kučiūnas. — Tamsioj naktelėj, Dzūkų kraštas, Žaliojoj lankelėj ir kitos dainos. Kaina $6.00

TIK TAU VIENAI — Įgrojo L.S.T. Korp Neo-Lithuania orkestras su Algiu Modestu, Vytautu Paškum ir Zigmu Mikužiu, Jr. —Dvi gitaros, Tau dėkoju, Negerk, Žali laukai, Sapnas ir kitos dainos. Kaina $6.00

TĖVYNEI AUKOJAM — Lietuvių Meno Ansamblis DAINAVA. Kur bėga Šešupė, Jūs berneliai apgavikai, Lietuviai esame mes gimę ir kitos. Diriguoja Stepas Sodeika. Kaina $5.00

GARBĖ TAU, VIESPATIE — Lietuvių Meno Ansamblis DAINAVA. Tyliąją naktį, Sveikas, Jėzau, gimusis, Linksmą giesmę mes užtrauksim, Malda žuvusiems ir kitos. Diriguoja Stepas Sodeika ir Algis Šimkus. Kaina $5.00

AUKURAS — Alfonsas Mikulskis — dirigentas. Kanklių orkestro vadovė — Ona Mikulskienė. Atlieka Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos ansamblis. Kaina $5.00

SKAMBĖKITE DAINOS — Juozė Krištolaitytė - Daugėla. Pamylėjau vakar, Pavasario dienelę, Verpsiu, verpsiu ir kitos. Kaina $6.00

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629

Užsakant prideti 50 centų už kiekvieną plokštelę persiuntimui. Illinois gyventojai taip gi moka 5% mokesčių. Užsakymams į Kanadą reikia prideti po $1.75 pašto išlaidoms.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

MOVING
SERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Tel. — WA 5-8063

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir Paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai
Pardavimas ir Taisymas
MIGLINAS TV
2346 W. 69th St., telef. 776-1486

PLUMBING
Licensed, bonded, insured.
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Galite kreiptis nuo 7 iki 8 val. ryto arba po 5 val. vakaro.
SERAPINAS — 636-2960

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

M. A. ŠIMKUS
NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE
4250 So. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI.
GIMINIŲ iškvietimai, pildomi
PILIETYBĖS PRAŠYMAI ir kitokie blankai

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632, telef. 927-5980

10% — 20% — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Chicago, Illinois
Telef. GA 4-8654

PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARIJA NOREIKIENĖ
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Labai pageidaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių.
2608 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.
TEL. — WA 5-2787

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plaunam ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.
COSMOS PARCELS EXPRESS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629
Telef. — 925-2737
Vytautas Valantinas

VIZITINIŲ KORTELIŲ REIKALU
★
Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriai jas plačiai naudoja. Bet tinka ir visų luomų atstovams turėti gražias vizitines korteles.
Kreipkitės į "Draugo" administraciją visais panašiais reikalais. Būsite patenkinti mūsų patarnavimu.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

REAL ESTATE

Namai Chicagoje ir priemiesčiuose

45-ta ir Rockwell. 2½ aukšto medinis. 2 butai po 3 mieg. ir 4 kamb. butas rūsy. 2 maš. garažas. Nebrangus.
69-ta ir Rockwell. 2 aukštų med. Pilnas rūsys. Nuomininkai apsišildo. Tik $29,900.00..
73-čia ir California. Naujesnis mūras. 2 dideli miegamieji. Valgomasis. Pilnas įrengtas rūsys. 2 maš. garažas.
38-tas Place ir California. Du namai ant vieno loto. 4 pajamos. Sav. apleidžia miestą. Tik $42,000.00.
106-ta ir Southwest Hwy. Liuksusinis condominium. 5 kamb., 2 mieg., tuoj galima užimti
64-ta ir Rockwell. 2-jų butų po 3 miegamus. Pilnas rūsys. Garažas. Savininkas išvyksta.
Į vakarus nuo Midway. Taverna ir 3 butai. Naujai atremontuota. $85,000.00.

Budraitis Realty Co.
4243 W. 63rd Street
Tel. — 767-0600
Mes turime kompiuterį ir esame nariu M.L.S., kas palengvina pardavimą bei pirkimą.

REGISTRUOKITE SAVO NAMUS,
biznius, sklypus pardavimui
jau 26-tus metus veikiančioje įstaigoje, o pirkdami pasiteiraukite.
ŠIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
Notary Republic
2951 W. 63rd St., 436-7878

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas
Valdymas
Draudimai — Income Tax
Notariatas — Vertimai
BELL REALTY
J. BACEVIČIUS
6455 S. Kedzie Av. — 778-2233

O GERIAUSIA ČIA
$7,500.00 lengvų pajamų iš gražaus mūrinio namo Marquette Pke. Gazu šildymas. Apsauga nuo potvynio. Kaina $56,900.00.
Labai švarus 2-jų butų namas ir garažas. Elektrinės durys. Atskiri gazo šildymai. Brighton Parke. $37,000.00.
Modernus 2-jų aukštų mūro namas. Apie $18,000.00 pajamų. Geros sąlygos nupirkti Marquette Parke.
2-jų aukštų mūro namas ir 2 auto garažas. Apie $6000.00 pajamų. Naujas stogas ir gazu šildymas. Apsauga nuo potvynio. Alum. langai. Galite pirkti už $41,800.00.
Modernus 15 metų mūro namas. 2 butai ir profesionalui liuksus ofisui patalpos. Daug priedų. Marquette Parke. Aukšta kokybė. $50,000.00.
Valdis Real Estate
2625 West 71st Street
Tel. 737-7200 ar 737-8534

HELP WANTED — MOTERYS

TYPIST/RECEPTIONIST
Must be accurate 45 WPM.
Small pleasant office.
Must speak English.
Call 277-6100

IEŠKO NUOMOTI
Pensininkei reikalingas 3 - 4 kambarių butas (ne rūsy) Brighton ar Marquette Parke.
Skambinkit LA 3-2315

DĖMESIO!
ANDRIUS NORIMAS
"SANTAKA"
12-ka novelių. Iš jų trys buvo premijuotos. Gražiai išleista. 304 pusl., 1977 m. Viršelis dail. Giedros Trečiokaitės. Kaina su persiuntimu $6.30. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629

Palyginimų žodynas
M. Čapkauskas
Didžiausią šio rinkinio dalį sudaro lietuvų liaudies palyginimai. Lietuvių kalboje šis rinkinys yra vienintėlis. Šiame žodyne telpa 689 autorių (lietuvių — 228) ir 67 tautų 8.047 palyginimai-apibūdinimai, juokai. Didelio formato. 296 pusl. Viršelis dail. R. Bukausko. Išleista Montrealis 1979. Kaina su persiuntimu $7.91. Illinois gyventojai dar prideda 35 ct. valstijos mokesčio.
Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Illinois 60629.

VLADAS ŠLAITAS
Nesu Vėjo Malonėje
Suskirstyta: Rudenio saulės raudonas ratas, Lietuviški debesys, Vandens žolė, Esu pozityvus ir praktiškas svajotojas. 110 pusl. Kieti viršeliai. Išleido ATEITIS 1978. Aplankas Vilijos Eivaitės. Spaudė Morkūno spaustuvė. Kaina su persiuntimu $5.73.
Ill. gyv. prideda 5% valstijos mokesčių. Užsakymus siųsti — DRAUGO adresu.

SENOJO BOKŠTO PASLAPTIS
Parašė ir iliustravo
MIRGA GIRNIUVIENĖ
10 pasakojimų jaunimui. 150 pusl. Išleido JAV LB Švietimo Taryba 1978 m. su LF pinigine parama. Kaina su persiuntimu $4.73. Illinojaus gyv. prideda 20 ct. mokesčių. Užsakymus siųsti "Draugo" adresu.

ĮSIGYKITE DABAR
VINCAS PIETARIS
ALGIMANTAS
Istorinė apysaka
Pirmoji ir antroji dalis. V-tas leidimas.
Išleido Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidykla, Chicago, 1978
Didelio formato. 544 pusl., pusiau minkšti viršeliai. Kaina su persiuntimu $9.91. Illinojaus gyventojai prideda 45 ct. taksų.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 West 63rd Street, Chicago, Ill. 60629

Perskaitę "Draugą", duokite jį kitiems.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ – GYVA TAUTOS ŠAKA

Lietuvių Bendruomenės IX tarybos rinkimai — tai mūsų tautinio sąmoningumo didysis bandymas. Rinksime tarybą, kuri planuos ir vykdys išeivijoje svarbiausius lietuviškojo gyvenimo darbus. Turime tinkamai išnaudoti progą ir į tarybą išrinkti tinkamiausius darbininkus.

Susipažinkime su kandidatais ir pasiklausykime jų balso apie pplanuojamus LB darbus.

Jonas Žadeikis

Vytautas Jasinevičius, **53 metų amžiaus, industrijos inžinierius. Kultūros fonde dirbo ketverius metus. Pirmajame Jaunimo kongrese buvo parengimų komisijos narys, penktosios Tautinių šokių šventės transportacijos komisijos pirmininkas, lituanistinėse mokyklose tėvų komiteto pirmininkas, vicepirmininkas, iždininkas. LB darbuojasi nuo 1947 m. kaip mokytojas. Talkino pirmajam ir antrajam teatro festivaliui, priklauso Dainavos ansambliui jau 16 metų.**

Ferdinandas Kaunas, **medicinos gydytojas, 57 metų amžiaus. Buvo laisvojo pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos pirmininkas, Illinois liet. gydyt draugijos pirmininkas, Cicero LB apylinkės valdybos narys, Loretto ligoninės gydytojų štabo prezidentas, Cicero miesto sveikatos departamento direktorius, Lietuvių fondo tarybos narys nuo jo įsisteigimo ir pirmasis tūkstantininkas. Nuo 1951 m. Cicero lit. mokyklų rėmėjų ratelio pirmininkas, Cicero LB apylinkės atstovas Vid. Vakarų apygardos suvažiavimuose.**

Jonas Žadeikis, **62 metų amžiaus, lankęs universitetą, tarnautojas. Aktyviai reiškiasi LB, Vyčiuose, ateitininkuose, Balfe, Liet. fronto bičiulių organiz., "Drauge" redaguoja ateitininkų skyrių. Daug laiko skiria LB Brighton Parko apylinkei, ketverius metus jai vadovaudamas ir dvejus metus dirbdamas valdyboje. Kiek trumpiau dirbo LB Vidurio Vakarų apygardos valdyboje.**

— Kas LB yra gero, blogo, taisytino?

V. Jasinevičius: **LB dirba pozityvų darbą kultūros, švietimo ir nemaža dalimi politikos srityse. Reiktų daugiau tolerancijos, santykiaujant su mūsų pagrindiniais veiksniais Alta ir Vliku.**

Dr. F. Kaunas: **Bent šiuo metu nėra kito tokio lietuviško jungino pasaulyje, kuris vykdytų Lietuvių chartos principus per periodiškai išrenkamus valdomuosius organus.**

J. Žadeikis: **LB atlieka ypatingos svarbos darbus ir palaiko bei ugdo tautinį gyvastingumą laisvajame pasaulyje. Jos pasirinktas kelias yra geras.**

— Kokie LB darbai laikytini svarbiausiais?

V. Jasinevičius: **Ypatingą dėmesį kreipti į švietimą, kultūros ugdymą.**

Dr. F. Kaunas: **Ugdyti per mokyklas, kultūrines organizacijas ir bažnyčią jaunimo pilietinę bei tautinę atsakomybę savo šeimai, savo gyvenamajam kraštui ir savo tautai.**

J. Žadeikis: **LB yra tautinė visuomenė išeivijoje — gyva tautos kamieno šaka. Svarbiausias darbas — padėti pavergtai tautai priartinti laisvės rytą, išlaikyti tautinę sąmonę, įdiegt meilę tėvų kraštui jaunesniojoj kartoje ateities veiklai.**

— Kaip turi laikytis LB kitų veiksnių atžvilgiu?

V. Jasinevičius: **Laikytis tolerancijos ir ieškoti būdų sutartinai dirbti Lietuvos laisvinimo ir lietuvybės išlaikymo išeivijoje srityse.**

Dr. F. Kaunas: **Kultūringai, kaip ligšiol, neinant į pragaištingą polemiką. Nelaidokim vienas kito, daugiau nuoširdaus tarpusavio bendradarbiavimo.**

J. Žadeikis: **Visų veiksnių svarbiausias ramstis yra LB ir ji negali būti išjungta iš laisvinimo veiksnių. Tačiau visi veiksniai turi rasti bendrą kalbą.**

— Kokio principo laikytis rengiant Vasario 16 progą aukas?

V. Jasinevičius: **Teisingai pasiskirstyti tarpusavyje surinktas aukas**

Dr. F. Kaunas: **Kiekviena vietovė galėtų turėti bendrą Vasario 16 komitetą. Ruošti tik vieną bendrą minėjimą. Tik viena delegacija turėtų kreiptis į vietos savivaldybes ar kitas įstaigas, neprikl. aktą ar proklamaciją skaityti tik vieną kartą, o surinktus pinigus lietuviškiems reikalams skirstyti LB 50%, Altai 25% ir Vlikui 25%.**

— Ar LB turi aktyviai dalyvauti politinėje veikloje?

V. Jasinevičius: **Didžiausias**

Dr. Ferdinandas V. Kaunas

jėgas sutelkti kultūriniams ir švietimo darbams, nes šios srityts yra opiausias mūsų tautinis reikalas.

Dr. F. Kaunas: **Išeivijoje, gimtajam kraštui esant okupuotam,**

Vytautas Jasinevičius

skirti vieną darbo sritį nuo kitos yra naivu ir tautiškai pražūtinga.

J. Žadeikis: **Klausimas labai platus. Reikia gerai įsigilinti į politikos ir kultūros sąvokas. Mūsų uždavinių atžvilgiu negali būti išvesta tvora tarp kultūrinės veiklos ir politinio lauko.**

— Žodis ir apie "Pasaulio Lietuvį"?

V. Jasinevičius: **PL labai geras. Tegul tik neblogėja.**

Dr. F. Kaunas: **PL gerėja metai iš metų. Duok, Dieve, mums daugiau tokių frontininkų, kaip Barzdukas, Nainys, Džiugas ir kiti žuvę ar pavyduolių žudomi lietuviškosios spaudos nežinomi kareiviai.**

J. Žadeikis: **PL gerėja tiek savo turiniu tiek išviazda. PL turi būti visų kraštų lietuvių veiklos veidrodis. O tobulėjimui juk nėra ribų.**

Jurgis Janušaitis

LIET. BENDRUOMENĖS DARBAI

BALYS RAUGAS

Ne taip seniai, švenčiant JAV LB dvidešimtpenkmetį, bežvelgiant į praeitį, aiškiai buvo matyti, kad prieš ketvirtį šimtmečio deklaruotas JAV LB įkūrimo aktas Amerikos lietuvių gyvenimą pasuko naujais tautinio likimo keliais ir Amerikos lietuvių veikla suspindo Vliko paskelbtosios lietvių chartos tautinio išlikimo žiburiais. Jeigu Vlikas išeivijoje pavergtai Lietuvai nieko daugiau nebūtų padaręs, tai jis savo misiją būtų pateisinęs jau vien Lietuvių chartos paskelbimu.

Lietuvių charta po visus laisvojo pasaulio žemynus pabirusius lietuvius surikiavo į atskirų kraštų bendruomenes, sudarančias vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kad ji būtų gyva Lietuvai ir lietuvybei,tuo pačiu,kad lietuvis amžinai gyventų. Kartais nei iš šio, nei iš to net tautinių švenčių iškilminguose momentuose pareiškiamas įtarimas, kad su Lietuvių charta ir jos vykdytojais kažkas netvarkoj. Apgailestaujant tokius išpuolius, tenka pasakyti, kad Lietuvių chartos į gyvenimą pašauktoji Lietuvių Bendruomenė yra stipri tautinė santalka, galinti ir vykdanti reikšmingus lietuviškus uždavinius. Jaunoji mūsų karta suprato Lietuvių chartos žodį, jį įsisamonino ir jo nepamirš. Į tuos išpuolius labai iškilmingai atsako Lietuvių bendruomenės darbai.

Veiklai vadovauja krašto valdyba, susidedanti iš penkiolikos asmenų. Visas kraštas suskirstytas į 10 LB apygardų. Paskutinių penkerių metų bėgyje ypatingas dėmesys buvo kreipiamas į LB apylinkių organizavimą ir šiuo metu jau turime 70 LB apylinkių. JAV LB dydį ryškiai nusako ir jos veiklos ginansavimo biudžetas, kuris šiems metams yra 155,250 do.

Krašto valdybos rūpesčiai reiškiasi beplanuojant bendruomeninę veiklą ir bevadovaujant atskiroms bendruomeninių darbų šakoms. Lietuvių chartos skelbimu, kad "mokykla yra tautinės dvasios židinys", niekas neabejoja, tačiau svetimose žemėse ugdyti tautines atžalas yra didžiulių pastangų reikalaujantis darbas. Tautinės gyvybės sėjos daigas primena Evangelijos sėjėją. Ir mūsų tautinio išlikimo pastangose sėjėjo grūdas nukrinta ir ant uolos, kur saulė išdegina ar laukiniai paukščiai sulesa. Bet labai dažnai jis išdygsta ir gaiviom atžalom, anot Lietuvių chartos,kad lietuvis amžinai gyventų. Nė vienoje valdyboje nebuvo suluošintas ar slepiamas lituanistinis švietimas. Mokinių skaičiaus mažėjimas ir mokyklų tinklo retėjimas tėra mūsų fizinio mirtingumo bei dvasinio nykimo išdavos. Prieš tai yra dedamos organizacinės pastangos

Mūsų tautinės kultūros reikalai patikėti Kultūros tarybai. Tautinė kultūra, kaip Lietuvių charta skelbia, yra kelias į tarptautinį pripažinimą. Mums labai malonu, kai iš mūsų tarpo atskiri vardai sušvinta tarptautiniuose horizontuose, susilaukdami pripažinimo. Bet labai dažnai tas garsas lieka tik asmeniniu pasisekimu, neįjungiantis mūsų tautinio intereso. Vis dažniau pasigirsta balsų, kad kelias į lietuvišką politiką turėtų eiti per lietuvišką kultūrą. Šia prasme LB yra parodžiusi pastangų, ir kultūrinės apraiškos pajungiamos aukščiausiam mūsų tikslui — Lietuvos laisvei. Nemaža yra kritikos balsų apie per menką rūpestį mūsų tautinės kultūros reikalais, bet tokie kritikai nepasiūlo nei gerų patarimų, nei ateina į darbo talką.

Į politinę veiklą Bendruomenė atėjo lėtu žingsniu. Tik 1971 m. sausio 17 d. buvo pradėta vadinamoji politinė veikla. Jos branduolį sudarė jaunesnės kartos žmonės. Tai generacija tų, kurie JAV LB kūrimosi metais sėdėjo gimnazijų suoluose. Tai idealistų generacija, kuriai svetima mūsų politinių partijų diferenciacija, kuriems lietuvišką kelią rodo Lietuvių charta, rodanti lietuviui viltį, skatinanti veiklai, žadinanti pasitikėjimą savimi ir kelianti organizacinį dinamizmą. Šita generacija labiausiai nerimo dėl LB-ės nustūmimo nuo politinės veiklos.

LB-nė politinę veiklą pradėjo per Visuomeninių reikalų tarybą, kurios darbus finansuoja Vasario 16-sios aukos. Su Visuomeninių reikalų tarybos veikla padvelkė gaivesniais vėjais mūsų politinė akcija netik Washingtone, bet ir tarptautinėse sferose. Šių aštuonerių metų laikotarpis prirašytas daugybe audiencijų, protestų ir demaršų. Nebuvo savaitės, kad kas nors nebūtų buvę daroma. Šiame laikotarpyje susidarė reikšmingi kontaktai su įvairiomis institucijomis, turinčiomis įtakos į Lietuvos laisvės bylą. Vaizdžiau tariant, išmokta pasibelsti, kad durys atsivertų, ir išmokta kalbėti, kad ne tik būtume suprasti, bet ir išklausyti. Šių 8 metų laikotarpyje pirmininkui teko kalbėti ir su Amerikos prezidentu, o praeitų metų lapkričio 20 LB suorganizuota plataus masto Amerikos lietuvių delegacija buvo priimta Baltuosiuose rūmuose. Šitokia labai pozityvia veikla LB tevykdo tik Lietuvių chartos įpareigojimus, "darbu, mokslu, turtu ir pasiaukojimu lietuvis kovoja, kad apgintų ir išlaikytų nepriklausomos Lietuvos valstybę".

Visos mūsų pozityvios jėgos ir mūsų materialiniai ištekliai turi būti planingi ir produktyvūs, kad lietuvybė čia negestų, o bendros pastangos artintų Lietuvai laisvės rytą. Rengiamės tarybos rinkimams. Kiek jau žinoma, visose apygardose kandidatuojančių skaičius yra geras. Dalyvaudami šitame reikšmingame demokratinės santvarkos veiksme, stengsimės atvesti į mūsų bendruomenės vadovybę pajėgiausius darbui, tolerantiškus kitaip galvojantiems, pasiaukojančius pareigai ir tvirtai tikinčius į Lietuvą ir lietuvį.

ŠACHMATŲ ŽINIOS

— Kaunietis Algimantas Butnorius gerai pasirodė tarptautiniame turnyre Bialystoke, kuriame dalyvavo vienas didmeisteris, penki tarptautiniai ir trys šalių meisteriai. Pagrindinio turnyro nugalėtoju tapo Bulgarijos didmeisteris N. Kirovas, surinkęs 8 taškus, Alg. Butnorius ir Rumunijos tarpt. meisteris V. Vaismanas po 7½ taško. Koeficientas lėmė Butnoriui antrą vietą. Dm Kirovas ir Butnorius turnyrą baigė be pralaimėjimų. A. Butnorius šiame turnyre iškovojo ne tik antros vietos prizą, bet ir įvykdė tarptautinio meistro normą. Tai stambus įvykis lietuvių šachmatų gyvenime, nes tarptautinio meisterio vardą, iškovota akivazdinėse rungtynėse turi tik du Lietuvos šachmatininkų šeimos nariai, būtent vilnietis Vladas Mikėnas ir kaunietis iš Hamiltono — Povilas Vaitonis, dukart laimėjęs Kanados šachmatų pirmenybes. Reik palinkėti A. Butneriui, kad įvykdytų dar kartą tarptautinio meisterio normą ir gautų garbingą titulą.

— Latvijos rinktinė dalyvavo Tbilisyje dviejų ratų rungtynėse su Gruzijos, Maskvos ir Leningrado rinktinėm, besiruošdama sovietų spartakijadai. Maskva surinko 31 tš. iš 54, Gruzija — 29½, Leningradas — 24 ir Latvija — 23 tš.

— Jugoslavijos profsąjungų finalinėse rungtynėse vilnietis G. Piešina baigė penktu, surinkęs 8½ taško. Laimėjo I. Ivanovas — 11 tš. iš 14 galimų.

— Philadelphijos Sheratono viešbutyje (birželio 30 — liepos 4) įvyks stambus "World Open" turnyras, 10 ratų. Prizams paskirta 46,00.

— MIT Class Championship įvyks balandžio 28—29 d., MIT Student Center patalpose. Pirmenybės 4 ratų, 50 ėjimų per 2 val.

K. Merkis

Liaudies menas ir kitkas "Drauge"

★

Dienraščio "Draugo" administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos, drobės, taip pat gražiai papuoštų lėlių.

Apsilankykite į "Draugo" administraciją ir pasižiūrėkite. Galrasite kai ką padovanoti savo giminėms ar draugams.

"Draugo" adresas: 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Platinkite "Draugą".

NUMIZMATIKA

Jonas K. Karys

Žodynas, raštai. 340 pusl. Kieti viršeliai. Kaina su persiuntimu $16.00. Spausdino Immaculata Press, Putnam, Conn.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI

Jonas K. Karys

Ostrublis, Ostmarkė, Auksinas, Litas. Istorija ir Numizmatika (su 160 pav.) 255 pusl. Spausdino Tėvų Pranciškonų spaustuvė. Kaina su persiuntimu $5.75. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŪS

2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11029 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

A. † A. ANTANUI STANKŪNUI

mirus Lietuvoje po visų Sibiro tremties išgyvenimų, reiškiame gilią užuojautą: ŽMONAI, seserims BRONEI, MARIJAI, ALDONAI, TERESEI, ONAI, JULIJAI ir jų šeimoms.

V. ir V. Rėkliai su šeima
S. ir J. Miknaičiai su šeima

A. † A. Janinai Milvidaitei-Rimavičienei

mirus, jos vyrui agr. ALGIRDUI RIMAVIČIUI ir seseriai MARIJAI ROČKUVIENEI reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Lietuvių Agronomų Sąjungos Valdyba ir Nariai

LAISVĖ TAIP PAT ĮPAREIGOJA

Ar mes atliekame laisvės pareigą savo tautai?

Bent vienu tžvilgiu mes galime ją nesunkiai atlikti, būtent pridėdami $5.00 'stojimo mokesčio. Jokių kitų mokesčių nereikės, išskyrus už pasirinktas knygas su trečdaliu nuolaidos.

Klubas siunčia savo nariams informacijas apie naujai išleidžiamas knygas.

Už $5.00 ar daugiau paimdami lietuviškų knygų per metus, ugdydami lietuvišką knygą.

mes galime per Lietuviškos Knygos Klubą palaikyti gyvą LAISVĄ LIETUVIŠKĄ KNYGĄ. Už tai mes gausime pasirinkti visus Klubo leidinius trečdaliu pigiau.

Rašykite prie pirmos progos:

LIETUVIŠKOS KNYGOS KLUBUI
4545 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

APLINK MUS

× **Kun. Juozas P. Gilbert,** Šv. Juozapo parapijos klebonas, gegužės ū d. 3 val. p. p.švęs savo sidabrinę kunigystė sukaktį. Šv. Mišias koncelebruos prel. D. Mozeris, kun. V. Mikolaitis, kun. J. Kuzinskas ir kun. R. Backis. Iškilmių proga priėmimas bus tą pačią dieną 5:30 val. Martinique restorano salėje. Kun. P. Gilbert yra gimęs Scranton, Pa., bet mažas su tėvais atvykęs į Waukeganą ir priklausęs Šv. Baltramiejaus liet. parapijai, mokęsis parapijos mokykloje ir arkivyskupijos seminarijose. Asistentu buvo lietuvių Nekalto Prasidėjimo ir Šv. Kryžiaus parapijose, o nuo 1972 m. klebonas Šv. Juozapo parapijoje.

× **Amerikos Lietuvių Tarybos** valdybos posėdis buvo balandžio 18 d. Altos būstinėje, kur buvo išklausytas Visuomeninių reikalų komisijos pirm. dr. L. Kriaučeliūno pranešimas apie numatomą simpoziumą Lietuvos laisvinimo reikalais ateities perspektyvoje ir svarstytas Altos ir Liet. Bendruomenės santykių klausimas. Nutarta pagal ankstyvesnių pasitarimų rezultatus pasikeisti ryšininkais ir numatoma šauktia abiejų organizacijų atstovų pasitarimas.

× **Į "Draugo" 70 metų gyvavimo** sukakties koncertą, kuris bus gegužės 20 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Marijos aukšt. mokyklos salėje, bilietai gaunami J. Vaznelio "Gifts International" krautuvėje. Taip pat ten galima gauti ir bilietus į susipažinimo su programos atlikėjais vakarienę, kuri bus tą patį vakarą po koncerto Jaunimo centro kavinėje. Kas nori gauti geresnius bilietus, turėtų jau dabar paskubėti juos įsigyti.

× **Aukų atsiuntė:** 5 dol. — Pranas Tamkus; po 3 dol. — Pr. Ramonaitis, Jonas Stankus; 1,50 dol. — Eliza Indriūnienė. Ačiū.

× **A. a. Antanas Senda** mirė Lietuvoje 1979 m. balandžio 12 dieną ir buvo palaidotas balandžio 15 d. Sangrūdos kapinėse. Pasiliko dideliame nuliūdime: broliai Vincas, Augustas, Ignas ir kiti giminės Lietuvoje, Amerikoje ir Kanadoje. (pr.)

× **Paveikslų išpardavimas** vyks šį savaitgalį, šeštad. ir sekmad., bal. 28-29 dienomis, Jaunimo centro vestibiulyje ir sodelyje. Norintieji paveikslus parduoti registruojasi penktadienį, bal. 27 d., nuo 7 iki 9 val. vak. Jaunimo centro vestibiulyje. Išpardavimą organizuoja neseniai įsikūręs Lietuvių Dailiųjų Menų Klubas. (pr.)

× **Dana Kurauskienė,** Marquette Delikatesų krautuvės savininkė, kurios įvairiausiais maisto gaminiais gardžiuojasi ne tik plačioji lietuvių visuomenė, bet jau ir daugelis amerikiečių, savo kulinarinių sugebėjimų negaili ir Operos nariams. Jos maistu yra buvusi pavaišinta visa mūsų Opera jau nekartą. Prie viso to nuoširdaus mūsų dainininkų supratimo, ji šiemet vėl pridėjo 150 dol. auką "Liučijos" operos pastatymui. Šiai didžiai Operos mecenatei Lietuvių Opera reiškia viešą padėką. (pr.)

× **LIETUVIŲ FONDO vajaus proga** sekantieji asmenys padidino savo įnašus: Stasys Stropus iš Australijos $555.00, Švekšnos gimnazijos įnašą per Aliciją Rugytę padidino 100 dol. Po $100.00 aukojo — Jonas Liorentas, Elena Paulikienė ir Ildefonsas Šadauskas. (pr.)

× **Metinis visuotinas Lietuvių** istorijos draugijos narių susirinkimas įvyks balandžio 29 d. 3 val. ALTA patalpose. Paskaitą skaitys draugijos pirmininkas prof. dr. J. Jakštas tema "Aplinkybės, kuriose buvo įkurtas Vilniaus universitetas".

× **Marija Rudienė,** Balfo pirmininkė, žymus visuomenininkas inž. Antanas Rudis dalyvavaus Beverly Shores Balfo skyriaus Balfo 35 metų sukakties minėjime — pietuose. Su jais atvažiuos neseniai iš Lietuvos atvykusios Juodvalkių ir Vaičekauskų šeimos. Minėjime — pietuose dalyvaus daug svečių, atvykusių iš artimų apylinkių ir Chicagos. Minėjimas įvyks Pines Stankūnų restorane.

× **L. B. Cicero apylinkės** valdyba kovo 27 d. pasiskirstė pareigomis: K. Aras — pirm., V. Gečas — vicepirm., A. Zailskaitė — sekr., R. Rimkus — ižd., R. Paulėnas — jaunimo reikalams, V. Bichnevičienė ir P. Skruodienė — parengimų vadovės.

× **Dr. Fr. Tarvydas,** Edina, Mo., užsisakė knygų ir atsiuntė 10 dol. auką. Maloniai dėkojame.

× **"World Wide News Bureau"** vedėjas Arėjas Vitkauskas įsigijo išpardavimo proga knygų už 25 dol.

× **S. Tekorius,** Indianapolis, Ind., lietuviškos knygos mylėtojas, užsisakė "Drauge" didesnį knygų kiekį ir pridėjo auką. Ačiū.

× **Lietuviškų knygų,** pasinaudodami "Draugo" paskelbtu išpardavimu, už didesnę sumą įsigijo: E. Indriūnienė (Wheaton), Pov. Sirgėdas (Cicero), Birutė Vindašienė, Elena Kundrotienė (Chicagoje), dr. J. Jusionis (Santa Monica). Knygų išpardavimas atpigintomis sąlygomis pratęstas ligi gegužės 26 dienos.

× **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.

Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Telef. VI 7-7747. (sk.)

× **RASOMOSIOS maš. lietuviškų raidynu,** visom kalbom, GAIDOM, visuose modeliuose gaunamos CHICAGOJE: Draugas — 4545 W. 63rd St., ir vakarais pas A. Daugirdą, tel. 476-7399 arba tiesiai iš SPARTA savininko: J. J. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731. (sk.)

Toronto Liet. Jaunimo ansamblis "Gintaras" savo metiniame koncerte Anapilio salėje. Ateinančiais metais šis ansamblis jau švęs savo 25-rių metų gyvavimo sukaktį Nuotr. O. Burdžiaus

CHICAGOS ŽINIOS

GERIAUSIA INSTRUMENTALISTĖ

Katalikų jaunimo organizacija CIO buvo suorganizavusi instrumentalistų solo varžybas McAuley aukšt. mokyklos patalpose. Pirmą vietą trimitų pūtėjų tarpe laimėjo Carie Karnezis. Jos ir CIO vadovo kun. R. A. Pavio nuotrauką įsidėjo "Southtown Economist".

NAMAI PENSININKAMS

Chicagos miestas pradėjo darbus paversti nenaudojamus didelius maisto parduotuvės rūmus 6117 So. Kedzie į pensininkams tarnaujančias patalpas. Pertaisymas kainuos 1,138,598 dol. Čia bus pensininkams informacijų ir patarimų įstaigos, susirinkimų patalpos, rankdarbių salės ir pigus motelis. Į čia bus perkelta pensininkų įstaiga, dabar esanti 2353 W. 63 St. Bus dar šiaurinėj pusėj pristatytas priestatas, įruoštos vietos autobusams ir automobiliams pastatyti. Darbus numatoma baigti 1980 m. pradžioj.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— **Rūta Vertalkaitė,** studijavusi Miami Dade Community College žurnalistiką ir psichologiją, dabar studijuojanti Floridos International universitete fotografiją, filosofiją ir literatūrą, gavo labai gerus pažymius. Fort Lauderdale Meno muziejaus šiemet ir pernai suruoštose parodose studentės Rūtos Vertalkaitės darbo meniškos fotografijos buvo priimtos pernai ir šiemet. Tarp 800 pasiųstų įvairių meno darbų muziejus priėmė tik 75 eksponatus. Kita universiteto studentų paroda Miami mieste taip pat atrinko studentės Rūtos Vertalkaitės vieną menišką fotografiją pernai ir šiemet.

— **J. A. Stiklioriaus** laišką apie religijos persekiojimą Lietuvoje išspausdino "Christian Science Monitor". Laiške pabrėžiama, kad ypač persekiojama katalikybė, kad tikinčiam yra pavojus netekti tarnybos. Sov. Sąjunga veidmainiškai bando paslėpti savo prievartos darbus.

— **Kun. Vytautas Pikturna,** Angelų Karalienės parapijos vikaras, birželio 3 d. mini savo kunigystės 40 metų sukaktį. Tą dieną jis aukos padėkos Mišias Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje. Po Mišių bus kuklios vaišės parapijos salėje.

— **Lietuvis miesto tarybos narys Michigane.** Balandžio 2 d., Ann Arbor, Mich., kurio gyventojų skaičius yra per 100,000, lietuvis tarybos narys Liudas Seniūnas buvo perrinktas dviems metams 3-čiam rajone 59.1% dauguma. Liudas Seniūnas kandidatavo respublikonų sąraše ir surinko 3,036 balsus, o jo oponentas demokratų kandidatas Halley S. Faust gavo tik 1,958 balsus, nepaisant stiprios finansinės paramos ir viešos rinkimų kampanijos, kurioje dalyvavo Michigano demokratų senatorius Carl Levin. Liudas Seniūnas yra gimęs Lietuvoje. Pradžios mokyklą pradėjo Augsburg - Hochfield, Vokietijoj. Gimnaziją baigė Grand Rapids, Mich. Mechanines inžinerijos bakalaurą ir magistro laipsnį įsigijo Michigano universitete, Ann Arbor. Magistro laipsnį iš biznio administracijos įsigijo Harvardo universitete. Šiuo metu jis eina skyriaus vedėjo pareigas Fordo kompanijos Powertrain ir Chassis Divizijoj. Liudas ir Sheran Seniūnai augina Laurą, Andrių ir Eriką, gyvena Ann Arbor mieste, Mich.

Liudas Seniūnas su šeima

— **Los Angeles LB apylinkės** susirinkime balandžio 8 d. naujai išrinkti į valdybą: D. Barauskaitė, R. Bužėnas, J. Matulaitis, O. Razutienė, V. Sirutis ir D. Žygaitė Antrų metų kadencijai liko: A. Šimkus, A. Grakauskaitė ir R. Barauskaitė. Valdyba pareigomis pasiskirstys vėliau. Tikimasi aktyvios valdybos, nes sudaro net devyni nariai.

— **Rimantas Stirbys,** JAV LB leidžiamo žiniaraščio "Bridges" vyr. redaktorius, talkino Philadelphijos LB apylinkės valdybai su informacijos paruošimu ir amerikiečių spaudos kontaktavimu Vasario 16-sios sukakties proga. Philadelphijos milijoninio tiražo "The Evening Bulletin" vasario 24 d. laidoje patalpino R. Stirbio straipsnį, teigiantį, kad jei kom. Kinija taptų žmogaus teisių rėmėja, jos pavyzdys stipriai prispaustų Kremlių ir jį priverstų daryti nuolaidas Sov. Sąjungos pavergtoms tautoms. Savo išvedžiojimus R. Stirbys sėkmingai suriša su Lietuvos pavergimu ir tautos herojišku siekimu būti vėl nepriklausomais.

MILIJONAS HONORARO

Teismas nustatė, kad keturi advokatai, kurie pravedė iki laimėjimo bylą prieš Chicagos nešvarumų išvežėjus, honoraro gautų 1.2 mil. dol. Ta byla atnešė sprendimą, kad išvežančios firmos turės Chicagos metropolijos sanitariniam distriktui grąžinti 11.75 mil. dol.

PAMESTINUKĖ

Prausyklos dubeny Westinghouse aukšt. mokykloj, 3301 W. Franklin Blvd., Chicagoje, rasta naujagimė, įmesta galva žemyn. Ji buvo įtraukusi į plaučius vandens ir jos kvėpavimas buvo sutrikęs. Nugabenta į Šv. Marijos ligoninę, paskiau perkelta į Prentice moterų ligoninę.

ARGENTINOJE

— **Dr. Jonas ir Irenė Simanauskai** kovo 6 d. išvyko ilgesnėn kelionėn į Europą. Pradžioje lankysis Ispanijoj, kur išsinuomavę automobilį, važinėsis po Europos kraštus. Velykose buvo Šveicarijoj, kur susitiko su Guillermu Kliauga, kuris su savo žmona Katy Saugy povestuvinėje kelionėje viešėjo pas žmonos gimines.

— **Rosario radijo stotis** paskyrė valandą savo programoje "El Domingo y Ud.". Lietuvos nepriklausomybės 61 metų sukakčiai. Šioje programoje kalbėjo klebonas kun. Juozas Margis, iškeldamas vasario 16 d. reikšmę lietuvių tautai, lietuvių įsikūrimą Argentinoje ir apie šv. Kazimierą — Lietuvos patroną. Apie šv. Kazimiero lietuvių parapijos įsikūrimą kalbėjo L. Castrogianni. Šiai programai paįvairinti buvo įteikta 5 lietuviškų dainų bei šokių rinktinės plokštelės. Radijo stotis transliavo šias plokšteles ne tik šios valandėlės metu, bet ir ilgą laiką po to teko girdėti lietuviškos muzikos.

— **Dailininko J. Rimšos** paminėjimas įvyko balandžio 1 d. Lietuvių centre. Dailininkas mirė Los Angeles mieste 1977 m. gegužės 13 d. Šį minėjimą pradėjo pirm. Julius Mičiūdas, pabrėždamas, kad Arg. Lietuvių centras savo parengimų ciklą pradeda labai kultūringu ir vertingu parengimu. Po to buvo paprašytas tarti žodį velionies J. Rimšos draugas inž. Juozas Bukevičius, kuris su savo žmona, gyvendami Los Angeles mieste, daug padėjo velioniui ligos metu jį slaugydami. J. Bukevičius pabrėžė, kad mūsų kolonija davė daug intelektualų, bet mažai menininkų, tačiau iš mūsų tarpo iškilęs J. Rimša buvo unikumas, kuris šoko tiesiog į tarptautinius vandenius. Paskaitą apie dail. Jono Rimšos kūrybą skaitė Vlada Surviliene.

— **Mindaugo draugijos** nauja valdyba. Kovo 11 d., Maria Auxiliadora bažnyčioje buvo atnašautos šv. Mišios už gyvus ir mirusius Mindaugo draugijos narius. Pamaldas laikė kun. J. Petraitis. Po to Mindaugo draugijos patalpose įvyko metinis narių susirinkimas, patikrinant finansines apyskaitas, kurios rastos tvarkoje. Į naują valdybą išrinkti: Jurgis Šišlauskas — pirm., Francisco Persico — vicepirm., Elda Pavilonytė de Fabiano — sekr., Antanas Jocys — protokolų sekr., Albertas Griška — iždininkas, Luis Mikelaitis — iždin. padėjėjas. Valdybos nariai — Stefanija Šišlauskienė, Janė Stočkūnienė ir Bronius Marcinkevičius. Nariai kandidatai — Jadzė Žagrakalienė ir Nancy Sevenytė. Revizijos komisija: Valentina Bukauskaitė de Persico, Zuzana Skrandžiūtė - Mikelaitienė ir Juozas Bukauskas.

VOKIETIJOJE

— **Pforzheime** tautos šventė atšvęsta vasario 3 d. Minėjimas pradėtas ekumeninėmis pamaldomis, laikytomis kun. K. Senkaus ir kun. Fr. Skėrio. Šv. Mišias aukojo ir giedojimą tvarkė kun. K. Senkus, o maldas kalbėjo ir pamokslą pasakė kun. F. Skėrys. Jis kvietė daugiau pasitikėti Dievu tiek asmeniniame gyvenime, tiek ir tautos reikaluose. Salėje minėjimą atidarė A. Cecevičius. Inž. G. Šliko paskaitą perskaitė kun. K. Senkus. Meninę programą iš Muencheno atvežė "Ratukas". Akordeonu palydint stud. M. Landui, jis pirmiausia atliko pynę tautinių šokių. Keletą eilėraščių profesionališkai padeklamavo Eglė Juodvalkytė. Tokio pat lygio buvo ir estrados dainininkės Violetos Rakauskaitės-Land atliktos liet. dainos. Sugiedotas tautos himnas. Šokiams grojo akordeonistas W. Jonaitis.

Seselė Margarita Bareikaitė — Marijos Nekalto Prasidėjimo Putnamo seselių viršininkė, lankosi Melbourne. Iš kairės: J. Petraitienė, kun. Pr. Dauknys, S. Arienė, kun. Pr. Vaseris, seselė Margarita, J. Aras, J. Petraitis. Seselė Margarita vasario mėnesį aplankė Australijos lietuvių kolonijas, apie savo kongregacijos darbus ir Dievo Tarno arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikaciją ir jo gyvenimo šventumą kalbėjo bažnyčiose per lietuviškas pamaldas, susirinkimuose, pobūviuose Brisbanėje, Hobarte, Adelaidėje, Geelonge, Melbourne, Canberroje, Sydnėjuje. Tai gabi prelegentė, sužavėjusi Australijos lietuvius, paskatinusi maldoms Dievo Tarno arkiv. Jurgio beatifikacijos pasisekimui. Nuotr. Pr. Vaserio

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

VEIKLUS LIETUVIS KULTŪRININKAS

Juozas Venclova, nepaisant vyresnio amžiaus, domisi lietuvių senove ir yra parašęs ir išleidęs ne vieną istorinę studiją. Viena iš tokių jo studijų yra "Dr. J. Basanavičiaus reikšmė lietuviams". Šioje 44 psl. studijoje, autorius iškelia šio mūsų didžiojo visuomenininko darbus. Studija parašyta remiantis gausiais lietuvių ir ne lietuvių autorių šaltiniais. Be daugelio dr. Basanavičiaus gyvenimo epizodų yra įdėtas ir dr. Jono Basanavičiaus testamentas, kuriame rašoma: "Kada mes jau į dulkes pavirsim, jei lietuviška kalba bus tvirtai pastojus, jei per mūsų darbus Lietuvos dvasia atsigaus, tąsykmums ir kapuose bus lengviau, smagiau ilsėtis". Taigi šie sakiniai tinka ir šiai dienai.

Antra istorinė knyga yra "Lietuviai žiloj senovėj". Šioje 94 psl. knygoje autorius rašo apie lietuvius nuo žilos senovės. Šioje knygoje, kurią išleido M. Morkūnas, o prie jos pridėtą istorinį žemėlapį padarė A. Beleška, rašo apie lietuvius nuo pat senųjų laikų, pasinaudodamas įvairiais šaltiniais. O tų šaltinių yra labai daug, net dvylika puslapių. Tiesiog stebėtina, kiek autorius J. Venclova turėjo perskaityti knygų anglų, vokiečių, prancūzų, lenkų ir kitomis kalbomis. Taip pat šaltiniuose minimi ir paties J. Venclovos veikalai ir tų jo paties rašytų studijų yra net keliolika. Knygoje "Lietuviai žiloje senovėje" rašoma apie lietuvių prekybą, papročius, tikybą, santvarką ir kt. Įdomu, kad autorius rašo, jog lietuviai galėjo turėti pinigus jau 852 m.

Malonu, kad daug rašąs kultūrininkas lankosi įvairiuose mūsų parengimuose, domisi visa mūsų veikla. Kiek tuose J. Venclovos veikaluose istoriniu atžvilgiu yra patikimumo, gal tik specialistai galėtų pasakyti, bet gera, kad kultūrininkas studijuoja mūsų praeitį ir savo studijomis dalijasi su kitais.

L. Galinis

DIDŽ. BRITANIJOJ

— **Mirė Z. Stypulkowski.** Kovo 30 d. Londone mirė žymus lenkų politinis veikėjas Zbigniew Stypulkowski (75 m.), pokariniame laikotarpyje dirbęs Wasningtone ir Londone, bendradarbiavęs su lietuvių politiniais veiksniais. Z. Stypulkowski buvo vienas iš 16-kos lenkų pogrindžio veikėjų, kurie 1945 m. buvo rusų suimti ir kalinami Liubliankoje. Z. Stypulkowski buvo nuteistas kalėjimo bausme, bet vėliau paleistas išvykti į Lenkiją. Iš Lenkijos jis pabėgo į Vakarus ir per daugelį metų dirbo politinį darbą. Gyvendamas Londone, dažnai vasarodavo Lietuvių sodyboje ir visuomet buvo labai draugiškas Lietuvai.

AUSTRALIJOJE

— **Melbourno Liet. Bendruomenės apylinkės valdybon išrinkti:** Al. Pocius, Aldona Butkutė, Feliksas Sodaitis, Frida Savickienė, Leonas Padgurskis. Į garbės teismą: kun. Pr. Vaseris, Petras Sungaila, Silvestras Balčiūnas, Petras Mažylis ir Zenonas Raudys.

— **Geelongo lietuviai jūros skautai suruošė iškylą į pajūrį,** kurios metu buvo suruoštos "Šatrijos" tunto laivo krikštynos. Laivo krikštatėviais buvo S. Bungardienė ir P. Valčekauskas. Apeigas pravedė tuntininkas dr. R. Šarkis.

— **Kostas Garalevičius ir našlė Aldona Milkauskienė** sukūrė šeimą. Jų moterystę palaimino kun. Pranas Dauknys. Kostas yra veiklus lietuviškame gyvenime, geras fotografas. Aldona iš ankstesnės vedybos užaugino 5 dukras, kurios jau ištekėjusios ir 3 sūnus.

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 So. Kedzie Avenue
Tel. — 776-1225
Chicago, Illinois 60629
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. iki 1 val. d.